

Lumină în întuneric

LUMINĂ ÎN ÎNTUNERIC

*Titlul original: „Licht in der Finsternis”
din cartea „ Der Weg nach Luv ” - Christliche Schriftenverbreitung,
Hiickeswagen.*

© 1996 by GUTE BOTSCHAFT Verlag
Postfach 80 D-35673 Dillenburg GERMANY

Împlinisem doar paisprezece ani, când războiul german din vara anului 1870 se revărsa ca o vijelie peste Rin și peste patria mea Franța. Se înțelege că imaginile înspăimântătoare ale acelui război mai persistă încă în fața ochilor mei, ca și cum le-aș fi trăit cu puțin timp în urmă. Cât sânge am văzut vărsându-se! Câte lacrimi am vărsat și cum tremuram, când bubuitul tunurilor și zăngănitul armelor răzbăteau până la urechile mele! Deși a trecut un deceniu de atunci, totuși inima îmi bate cu putere, când unele scene, asemănătoare umbrelor întunecoase, mă înspăimântă.

Cu toate acestea sunt cuprinsă de dorința de a povesti întâmplările mele din acele zile. Chiar dacă războiul mi-a luat prieteni și a transformat patria mea liniștită și pașnică într-o grămadă de dărâmături, totuși nevoile și încercările au fost un mijloc în mâna lui Dumnezeu de a face să strălucească lumina Evangheliei în inima mea întunecată. Astfel sufletul meu se bucură acum de o pace pe care nu o voi mai pierde niciodată.

Ce frumos era satul nostru! Încă mai văd în fața mea casele risipite încoace și încolo, străduțele plasate neregulat, curțile și grădinile împodobite cu pomi fructiferi, biserica mică și veche, casa paro-hială pe care se cățara iederă și caprifoi, precum și cimitirul cu pietrele lui funerare deteriorate de vreme și crucile sculptate grosolan. „Dealul Roșu” ocrotea satul la nord și la est, iar cei mai mulți bărbați își câștigau pâinea lucrând la minele de cupru și de plumb din împrejurimi. Dar și până la această bucată de pământ liniștită a ajuns nenorocirea tunurilor, aducând în multe case jale și moarte.

La marginea satului se afla casa mea părintească, una din cele mai înstărite case, amintind de bunăstarea de odinioară. Poarta mare, care dădea spre strada principală, nu mai era de mult folosită, și foloseam o altă ieșire îngustă. Ea ducea în curtea jumătate asfaltată, jumătate acoperită cu tufișuri sălbătice, în mijlocul căreia se afla o fântână arteziană. Mai multe trepte duceau în clădirea acoperită cu țiglă roșie. Cele mai multe camere ale casei nu erau locuite. Chiar și grădina era pustie; iarbă, legume, flori - toate creșteau în sălbăticie, într-un haos nemaipomenit. Din spatele grădinii pornea o potecă abruptă până la un pârau numit Arie.

Cât de mult îmi plăceau aceste locuri în zilele copilăriei mele! Casa noastră cu treptele ei de piatră și cu ferestrele înguste, caprifoiul care se cățara pe gard, podulețul de peste Arie, drumul spre „Dealul Roșu”, liniștita casă parohială cu cimitirul - toate acestea stau vii în fața mea. În urmă cu zece ani eram o fetiță fericită și mulțumită; deși nu aveam prietene și tovarășe de joacă, totuși nu am știut de îngrijorări și nevoi. În casa noastră, afară de mine și tatăl meu, mai trăia bătrânul nostru slujitor Pierre și credincioasa noastră servitoare Barbe, care fusese

îngrijitoarea mea, iar acum conducea întreaga gospodărie împreună cu încă două ajutoare. Tatăl meu provenea dintr-o familie bogată, dar noi nu eram în nici un caz înstăriți. Numai prin iscusința cu care conducea Barbe gospodăria și prin economiile ei reușise tata, văzut din afară, să se numere printre cei mai înstăriți. Tatăl meu a avut cândva o poziție înaltă în administrația de stat, dar se retrăsese de câțiva ani din orice serviciu sau afacere, pentru a se putea consacra studiului individual. Adâncit în cărțile lui, se închidea în camera sa de lucru, lăsând toată grija casei în mâna Barbei. Săraca noastră Barbe! La vârsta de opt ani, când Barbe m-a luat din brațele mamei mele care se stingea din viață, hotărârea ei fermă a fost ca de acum să suplinească locul mamei. Și, într-adevăr, ea a fost mereu cea mai bună prietenă a mea, cu un suflet credincios și sincer.

Așa trecură liniștite zilele copilăriei mele, ca un pâraiaș care curge ascuns pe sub tufișuri, neîntrerupt în alergarea lui. Din când în când viața din casa noastră era mai vioaie, și anume atunci când Etienne își petrecea vacanțele la noi. Etienne era într-un grad de rudenie îndepărtat cu tata, și, fiind orfan, tatăl meu se îngrijea de el. Etienne era un băiat foarte isteț, plin de viață și eu îl consideram ca pe fratele meu, iar tata îl iubea ca pe un fiu.

Tata petrecea tot mai mult timp în bibliotecă, iar eu eram mereu singură. La sfatul servitoarei noastre Barbe, m-a trimis la o instituție monahală, unde am fost timp de mai mulți ani instruită de călugărițe profesoare. Acasă veneam numai în vacanțe și întotdeauna îl găseam pe tatăl meu ocupat cu cărțile lui. De multe ori îl vedeam numai la masă, și chiar și atunci era așa de ocupat cu studiul lui, încât nici nu mă lua în seamă. Desigur el ținea la mine și mă iubea foarte mult. Dar cât de rar mă făcea să simt acest lucru! Și cât de mult aș fi dorit să simt iubirea lui! De câte ori stăteam în fața ușii camerei sale și nu îndrăzneam să intru! De câte ori nu l-am urmat în grădină, când se plimba, și, totuși, nu îndrăzneam să mă adresez lui pentru a primi o vorbă prietenească sau măcar o privire tandră!

În ultimul an al pregătirii mele școlare am rămas tot timpul numai în internat. În decursul aceluia an n-am avut nici o legătură cu tatăl meu și în puținele rânduri care le-am primit de la el lipsea tonul cald. Dar odată apărui la mănăstire pentru a mă lua acasă. Ce schimbare izbitoare se arăta în comportarea lui față de mine! După cum am auzit, el tocmai se refăcuse dintr-o boală, ale cărei urmări se puteau încă observa din respirația lui. El mă îmbrățișă cu dragoste, apoi îmi spuse că ar dori ca puținele zile, care probabil le mai are de trăit, să fiu mereu lângă el. Cât de mult m-am bucurat! Tatăl meu do-re-a apropierea mea, îngrijirea mea! L-am îmbrățișat fericită.

Ne-am întors acasă. Cât de mult se bucura și Barbe! Tot timpul îmi spunea, când mă

îmbrățișa, că seamănă cu mama, ceea ce credinciosul Pierre încu-viința dând din cap. Deci acum eram iarăși acasă. Zilele treceau liniștite. Starea de sănătate a tatălui meu se îmbunătățise întrucâtva. Cea mai mare parte a zilei și-o petrecea tot în camera de studiu. Dar nu îl deranja deloc când mă așezam pentru puțin timp lângă el. Câteodată îl puteam convinge să facă o plim-bare prin grădină pentru a admira florile pe care le îngrijeam eu. Alteori îl convingeam să urcăm în-preună „Dealul Roșu”. Aici, în aer liber, își deschi-dea câteodată gândurile lui ascunse față de mine. Aici întâlneam privirile visătoare ale unui bărbat, de altfel serios și tăcut, când îmi descria în culori vii lu-mea pe care o vedea într-o îmbrăcăminte de viitor paradisiacă. Aici am aflat că o mare parte a vieții lui a fost dedicată muncii ca omul să devină mai bun și a lucrat cu râvnă pentru adevăarea acestor idei, dar până acum a cules numai oboseală, lupte și pierderi, nimic decât nemulțumire și decepție, ba chiar batjo-cură. Mi-a mai spus că de ani de zile lucrează la o lucrare, de la care aștepta un mare succes. Se părea că ne apropiem tot mai mult unul față de altul. Din acea zi mi-am dedicat tot timpul meu liber transcri-ind pe curat scrierile sale sau citindu-i fragmente din lucrările scriitorilor cunoscuți, pe care dorea să le verifice. Oh, mai târziu a trebuit să recunoască fap-tul că toate gândurile, planurile și speranțele lui erau zidite pe nisip, pentru că aveau ca fundament înțe-lepciunea oamenilor și nu adevărul lui Dumnezeu.

Cu toate că nu mi-a vorbit niciodată despre părerile lui religioase și nu mi-a dat nici un fel de învățătură în lucruri de credință, curând am observat că totuși el credea într-o ființă superioară, într-un Creator, dar aceasta era totul. În ceea ce mă privește pe mine personal, eu cercetam cu atenție învățăturile bătrânului și bunului nostru preot Fontaine; dar tot ce era în legătură cu viața viitoare era străin pentru mine. De ce nu mergea tata la biserică? La toate în-trebările referitoare la această temă, pe care i le-am adresat Barbei, am primit răspunsul printr-un suspin greu, la care s-a adăugat și semnul crucii. Totuși despre aceste lucruri nu m-am mai interesat mai de-parte; eram fericită că tata mă iubește. Sub supra-vegherea Barbei am preluat o parte din treburile casei. Nu aveam nici o prietenă, căci tatăl meu, cu situația noastră financiară aproape zdruncinată, nu mi-ar fi permis relații mai apropiate sau chiar priete-nii cu fete din sat. Dar nici eu nu îmi doream așa ceva. Totuși, câteodată, făceam câte o vizită la fami-ly sărace, în deosebi la bolnavi, cărora le dădeam bani, dar mai mult îmi plăcea să mă duc în pădurile apropiate unde, în plimbările mele, visam la zilele fericite ale viitorului.

Era într-o zi însorită de primăvară. Stând la fereastra deschisă, priveam micuțul sat așezat printre munți și îndeosebi biserica de culoare gri și piatra albă cu care era acoperit mormântul mamei mele. De ce era amintirea ei, care de mult timp fusese luată din mijlocul

nostru, tocmai astăzi așa de vie în mi-ne? Unde o fi acum? Se poate oare să fie în cer așa de frumos, precum minunatul peisaj din fața ochilor mei? Oare mama o fi cu adevărat în cer? Nu se mer-ge mai întâi prin purgatoriu pentru a fi curățit de ori-ce păcat și pată? Barbe m-a asigurat că mama a fost fără pată și nu a avut nevoie de nici un purgatoriu pentru a fi primită de sfânta Fecioară și de a fi con-dusă în apropierea Fiului ei.

Astfel de întrebări mă preocupau. Ah, ce confuze erau pentru mine lucrurile veșnice! Mai ales mă durea faptul că mama, în ultimele luni de viață, spre nemulțumirea tânărului nostru preot Lefevre, nu a mai participat la slujbele sale. Și totuși, după cum spunea Barbe, ea nu era în purgatoriu, ci în cer. Dar cerul îmi era așa de departe și de străin și îmi închipuiam pe Dumnezeu ca un judecător aspru și neîndurător; și mă mai gândeam cât de rea sunt că nu am încercat niciodată să țin legile Lui. Oare eu voi ajunge în cer să o revăd pe mama? Încercam să scap de aceste gânduri, dar zadarnic. Tot mereu ve-deam fața cea scumpă a mamei mele, vedeam ochii ei mari, care mă priviseră cândva atât de afectuos, auzeam vocea ei blândă...

Niciodată aceste gânduri nu m-au cuprins cu asemenea putere ca în dimineața aceea. Mi-au venit în minte ultimele zile ale mamei mele. Îmi amin-team bine că preotul Lefevre îi făcea des vizite. Încă mai văd înaintea mea pe omul acela cu trăsături aspre, la apariția căruia fața mamei se învăluia de o paloare de mort, dând impresia de deznădejde. Ce vorbea el cu ea nu am putut afla niciodată căci, la apariția lui, eu trebuia să părăsesc camera mamei.

Într-o zi l-am văzut ieșind din camera mamei cu o privire foarte serioasă și l-am auzit cum îi spu-nea lui Pierre să cheme de urgență medicul, deoarece-ce stăpâna era foarte grav bolnavă. Eu m-am ascuns de frica preotului dar, după ce au ieșit cei doi oa-meni, m-am furișat repede în camera mamei. Ah, ce priveliște mi se oferea! Mama ședea palidă și nemiș-cată în fotoliul ei. Eu am scos un țipăt. Apoi Barbe m-a luat în brațe și, asigurându-mă că mama trăiește și cu ajutorul medicului se va însănătoși, m-a dus în camera mea. Durerea mea era de nedescris.

Medicul familiei noastre veni după câteva minute. El a văzut teama și lacrimile mele. După ce a consultat-o, a încercat să mă consoleze spunând că ea a deschis din nou ochii, dar acum nu poate fi de-ranjată în nici un caz. Dar eu am citit pe fața lui se-rioasă că nu mai era speranță pentru bolnavă. Am petrecut o noapte plină de griji și zilele care au ur-mat au fost deosebit de triste, deoarece tatăl meu era plecat și numai la sfârșitul săptămânii se întorcea. Medicul Duprat venea des în casa noastră. Barbe nu părăsea camera mamei decât doar pentru câteva cli-pe; dar mie nu-mi permitea să merg la mama. În sfârșit sosi tata. Am alergat înaintea lui pentru a-l îmbrățișa. Dar cât m-am speriat! O privire așa de deznădăjduită nu mai văzusem

niciodată la el. Medi-cul îl întâlnise și îi făcuse de cunoscut starea mamei. Fără a-mi da atenție, fugi în camera mamei. Eu ia-răși nu am putut să intru. Stăteam în fața ușii și as-cultam, și ascultam. Atunci am auzit că Barbe plân-ge. Acum nimic nu mă mai putea ține înapoi. Am deschis încet ușa. Mama, cu fața albă ca marmura și cu ochii închiși, era culcată pe mai multe perne. Tata stătea aplecat asupra ei ținându-i mâna în mâna lui, iar Barbe plângând stătea la capătul celălalt al patu-lui îngenunchiată. Nu m-am putut abține și, plân-gând, m-am aruncat pe pat. Mama deschise ochii și șopti:

- Leonie, copila mea, draga mea...

Apoi ochii ei obosiți se închiseră din nou. Stătea foarte liniștită. Noi nu ne luam privirile de la ea. Ce plăcută era fața ei! Nu numai bucurie și liniș-te, ci pace, o pace care nu poate fi exprimată în cu-vinte, se vedea pe fața ei. În sfârșit își deschise din nou ochii, ne privi pe toți cu o privire care radia de bucurie, apoi spuse foarte clar:

- Gustav, iubitul meu soț - totul a trecut - întunericul, îngrijorările, teama. Păcatele mele au fost mari și nenumărate, dar eu am găsit iertare! Acum totul este pace, - pace. A venit lumina în întu-neric și aici - cu aceste cuvinte arată o carte - în această carte am găsit totul. Gustav, Leonie - copila mea, și pentru voi - pentru voi! Epuizată căzu în perne și câteva clipe stătu liniștită și nemișcată. Apoi deschise din nou ochii și spuse încet, răsuflând greu: Da, lumină - lumină - în întuneric. - Acestea au fost ultimele ei cuvinte.

Barbe m-a dus în camera mea. Cât mă durea pierderea mamei mele iubite! Două zile mai târziu, sub nucul cel mare de lângă zidul curții bisericii, se ridica deasupra mormântului ei o movilă de pământ.

Tatăl meu s-a închis în camera lui de studiu, iar eu eram singură cu durerea mea, atât de singură! După câteva săptămâni, când Etienne veni la noi în vizită, am mai uitat puțin de tristețe, dar clipele pe-trecute la patul morții mamei mele rămâneau încă vii în amintirea mea. Ce fel de lumină a fost aceea care o făcuse în ceasurile morții să fie mai fericită decât în celelalte zile ale vieții ei? Am întrebat-o pe Barbe, dar nu îmi dădu nici un răspuns. Când m-am intere-sat de micuța carte care o ținuse mama în mână, Barbe își făcu semnul crucii și murmură un Ave- Maria. Apoi, dacă am fost dusă la acea școală mona-hală, am uitat cu totul de carte.

Într-o dimineață, în timp ce priveam piatra funerară, pe care strălucea soarele și sub care se odihnea deja de câțiva ani mama, mă năpădiră amin-tirile trecutului, cărora nu mă puteam împotrivi. Astăzi știu că a fost o putere deosebită, mai tare de-cât orice amintire. A fost prima lucrare a Duhului lui Dumnezeu în sufletul meu. Mă preocupau gânduri serioase,

simțăminte înfricoșătoare mă făceau să tremur. Viața, moartea, veșnicia se întruchipau în ace-lași timp: privind la tabloul pe care-l oferea acel peisaj plin de farmec - aici era viața și astăzi viața îmi mai aparținea încă, privind la multele morminte din cimitir - acolo era moartea; și după moarte ur-mează veșnicia. Acum viața îmi mai aparținea. Cândva le aparținuse și celor ce se aflau în mormânt, acum lor le aparținea moartea, veșnicia. Odată moar-tea și veșnicia vor fi și partea mea. Ca un semnal de alarmă pătrundea acest gând în sufletul meu. Mistere-rioasă, infinită, necunoscută veșnicie! Oare mă a- flam deja la marginea acestei prăpăstii? Eram eu pregătită? Conștiința îmi spunea nu. Acum știu că a fost vocea lui Dumnezeu care îmi vorbea.

Dar eu eram încă tânără. Moartea și veșnicia - nu aparțineau unui viitor îndepărtat? Un mormânt proaspăt, asupra căruia căzu privirea mea, îmi dădu răspunsul.

Acolo se odihnea o fetiță care, nu cu mult timp în urmă, trăia fericită în lumea aceasta, și desi-gur nu se gândise la moarte și veșnicie. Eu am stat la patul copilei. Cât de înspăimântată mă privea! O consolaseram cu gândul la o însănătoșire grabnică. Dar ea m-a privit deznădăjduită și mi-a șoptit: „Nu, domnișoară Leonie, eu știu că trebuie să mor. Simt lucrul acesta. Dar unde voi merge? Totul este în fața mea întuneric, îngrozitor de întuneric!" - „Oare nu poate preotul Fontaine să-ți arate calea?" am între-bat-o plină de compătimire față de ea. - „Nu, nu, imposibil! El mi-a spus că totul va fi bine după ce voi primi ultima ungere. Dar - totul este atât de întu-necos - atât de întunecos!"

Mi-am luat rămas bun de la ea. Privirea ace-lor ochi fără nădejde, care curând s-au închis pentru totdeauna, m-a urmărit mai multe zile. Dacă voi pă-răsi și eu acest pământ așa dintr-o dată? Cea care murise trecuse acum în veșnicie, știa acum unde se află. M-am uitat la mormântul proaspăt și m-am înfiorat. Dacă va trebui să trec din viața aceasta? Ce a putut-o face pe muribunda mea mamă așa de fericită, când a văzut moartea și veșnicia în fața ei? Oare să fi fost cartea aceea misterioasă dătătoare de lumină adevărată în întuneric? Mi-am propus să dis-cut despre aceste lucruri cu tata și, părăsind locul de la fereastră, m-am dus în bucătărie pentru a o ajuta pe Barbe. Era mult de lucru, deoarece pentru astăzi își anunțaseră vizita doi domni din Besancon.

Rar se întâmpla ca monotonia casei noastre să fie deranjată printr-un eveniment deosebit. Dar tocmai astăzi, când doream cu o nerăbdare febrilă să fiu singură cu tata pentru a discuta problemele care mă frământau, veniseră cei doi domni și rămaseră toată ziua. Ei erau oameni cu pregătire și tata s-a bucurat. Adânciți în discuții, s-au plimbat mai întâi prin grădină, apoi s-au retras în camera de studiu. După ce am terminat lucrul în bucătărie, am plecat la plimbare prin pădure suind spre vârful dealului. Ce frumos se vedeau razele soarelui care

apunea pe pomi, pe ruinele din împrejurimi, pe acoperișurile caselor din sat. Numai cimitirul era în umbră - și umbră era și în inima mea.

La întoarcerea mea, musafirii încă nu pleca-seră, iar eu, fără să știu de ce, m-am dus în camera mamei. După moartea ei, camera a rămas neîntrebuințată și foarte rar era deschisă. Totul era neschimbat. Am tras jaluzelele și, când lumina a căzut pe mobilele acoperite cu praf, mi s-a părut că aud iarăși vocea mamei: „Lumină în întuneric!”

Adâncită în gânduri, m-am apropiat de raftul cu cărți și am început să răsfoiesc câteva cărți cu poezii și cu legende din viețile sfinților. Mă pre-găteam să pun cărțile la loc, dar deodată am zărit o foaie de hârtie scrisă. Foaia era deja îngălbenită și se observa că fusese de multe ori citită. Imediat am re-cunoscut scrisul mamei. Cuvintele erau noi pentru mine și mi-au străpuns sufletul ca focul. „Dumnezeu e lumină, și în El nu este întuneric.” „Ochii Tăi sunt așa de curați că nu pot să vadă răul, și nu poți să privești nelegiuirea!” „Tu, care cercetezi inimile și rărunchii, Dumnezeule drepte!”

„Doamne, Tu mă cercetezi de aproape și mă cunoști, știi când stau jos și când mă scol, și de departe îmi pătrunzi gândul. Știi când umblu și când mă culc, și cunoști toate căile mele. Căci nu-mi ajunge cuvântul pe limbă, și Tu, Doamne, îl și cunoști în totul. Tu mă înconjori pe dinapoi și pe dinainte, și-Ți pui mâna peste mine. O știință atât de minunată este mai pe sus de puterile mele: este prea înaltă ca s-o pot prinde. Unde mă voi duce departe de Duhul Tău, și unde voi fugi departe de Fața Ta? Dacă mă voi sui în cer, Tu ești acolo; dacă mă voi culca în locuința morților, iată-Te și acolo; dacă voi lua aripile zori-lor, și mă voi duce să locuiesc la marginea mării, și acolo mâna Ta mă va călăuzi, și dreapta Ta mă va apuca. Dacă voi zice: «Cel puțin întunericul mă va acoperi, - și se va face noapte lumina dimprejurul meu!» Iată că nici chiar întunericul nu este întunecos pentru Tine; ci noaptea ar străluci ca ziua, și întunericul ca lumina.”

„Dumnezeu este Duh; și cine se închină Lui, trebuie să I se închine în duh și în adevăr.” „Și ce ar folosi unui om să câștige toată lumea, dacă și-ar pierde sufletul? Sau, ce ar da un om în schimb pentru sufletul său?”

„Căci toți trebuie să fim arătați înaintea scaunului de judecată al lui Hristos, pentru ca fiecare să-și pri-mească răsplata după binele sau răul, pe care-l va fi făcut când trăia în trup.”

La marginea de jos a foi mai erau scrise câ-teva cuvinte iar, după cum se vedea, fuseseră scrise mult mai târziu de o mână tremurătoare: „Există numai o singură jertfă pentru păcat, numai *un* nume în care suntem mântuiți, numai *un* Mijlocitor între Dumnezeu și om.”

Asta era tot ce era scris - dar era destul. Sabia cu două tășuri a Cuvântului lui

Dumnezeu pă-trunse în sufletul meu ca un ciocan care sfarmă pia-tra. Desigur, harul lui Dumnezeu a condus mâna ma-mei mele să scrie pentru mine aceste cuvinte și să le pună în această carte. Ce furtună se ridică în sufle-tul meu! Eu, o păcătoasă pierdută, stăteam în lumina pătrunzătoare a prezenței unui Dumnezeu drept și sfânt, și această lumină strălucea în adâncurile tăinu-ite ale inimii mele.

Mă știam înaintea feței lui Dumnezeu, înain-tea căruia nu poate exista nici o pată de păcat. Ce se va întâmpla cu mine? Am început să tremur de frică.

Atunci privirile mi-au căzut din nou pe rân-durile scrise la marginea de jos a foi: „Există numai o singură jertfă pentru păcat, numai *un* nume în care suntem mântuiți, numai *un* Mijlocitor între Dumne-zeu și om."

Aceste cuvinte dădură gândurilor mele o no-uă orientare. Oare voi găsi vreodată ceea ce era scris aici? Cât timp am mai petrecut în cameră, nu știu. Pașii și vocile de afară îmi dădeau de știre că musa-firii noștri plecau, dar nu m-am mișcat de acolo. Nu-mai după ce tatăl meu, puțin supărat, m-a stigmat, am împăturat foaia, am ascuns-o în rochia mea și am fugit afară. L-am găsit foarte obosit și resemnat. Cei doi prieteni îi aduseră vești zguduitoare. Ei vorbiseră de pregătirile războiului între Germania și Franța. De fapt, tatăl meu era francez dar, pentru că trăise mai mulți ani în Germania, avea o dragoste deosebi-tă pentru această țara, iar mama mea era de origine germană. Noi am mai discutat mult despre aceste lucruri dar, pentru a nu-l supăra mai tare pe tatăl meu, n-am îndrăznit să-i vorbesc despre lucrurile după care inima mea era înfometată. În sfârșit se făcu o pauză în discuțiile noastre. Atunci, cu inima bătându-mi tare, mi-am pus mâna în mâna lui. El a simțit că tremur și m-a întrebat plin de afecțiune:

- Ce îți lipsește, Leonie, copila mea? Ce e cu tine? Tremuri - ți-e frică de război?

Vocea lui binevoitoare și strângerea caldă a mâinii lui mi-au dat curaj și am răspuns:

- Da... nu, tată. Eu - doresc să-ți cer ceva, dar mă tem să nu te mâhnesc. Nu vrei... nu vrei să-mi povestești ceva despre mama?

Am simțit că se cutremură în timp ce-mi strânse mâna mai tare. Cu lacrimi în ochi, i-am po-vestit tot ceea ce m-a preocupat în acea zi. El a tăcut o clipă, apoi m-a strâns de mai multe ori la pieptul lui. Apoi s-a ridicat, și-a dezbrăcat vesta și mi-a ară-tat un medalion pe care îl purta totdeauna pe pieptul lui. În clipa următoare medalionul se afla deschis în mâna mea. Vedeam chipul unei doamne tinere și frumoase în care am recunoscut imediat chipul ma-mei, deși fața palidă de care îmi aduceam aminte era doar o umbră a trăsăturilor pe care le reda acest ta-blou. Totuși știam că era mama. Am privit mult timp chipul acela. Ce trăsături fine se vedeau pe chipul ei fermecător! Ce ochi zâmbitori! Ce o fi schimbat-c pe această femeie

așa de mult? Un suspin dureros al tatălui mă trezi din visul meu.

- Da, Leonie, o mahnire adâncă a distrus via-ța mamei tale prea repede, mi-a explicat el. Tu ai cunoscut-o ca pe o mamă plină de dragoste, dar prea repede ofilită. Eu am cunoscut-o ca pe o fată tânără și în floarea vârstei, cum o arată această fotografie. Tu ai dreptul să-mi ceri să-ți povestesc tot ceea ce știu despre ea. - Este o poveste tristă, și eu nu ți-am povestit-o până acum, pentru că nu am vrut să te întristez și pentru că de fapt nu știam dacă o să-ți mai amintești de mama ta. Și anumite păreri religioase nu mă lăsau să privesc cu plăcere trecutul - căci în această privință a trebuit să promit ceva mamei tale. Dar acum mă bucur pentru că întrucâtva ne-am apropiat unul de altul și mă gândesc că și mahnirea mea va fi ameliorată. - Eu am cunoscut-o pe mama ta în Germania unde, după cum știi, am studiat trei ani la Leipzig. Ea avea atunci doar șaptesprezece ani. Cu toate că m-a atras frumusețea și mai ales ființa ei liniștită, întorcându-mă acasă, cunoștința noastră s-a stins repede. Părinții mei decedaseră deja de mult, iar eu am găsit casa mea liniștită tocmai po-trivită, pentru ca, în retragere totală, să termin o lucrare științifică care trebuia tipărită. De aceea am luat-o pe credincioasa Barbe să întrețină menajul și astfel am trăit mai mulți ani singur cu cărțile mele. Într-o zi am primit o invitație de la contele von Maurance care nu locuia departe. La întâlnirea de la castel m-a întâmpinat și o doamnă tânără pe care am recunoscut-o imediat. Era de un an orfană și primise un loc ca guvernantă pentru copiii contelui. Acum era mai grațioasă ca înainte, numai din când în când pe fața ei apărea o umbră de melancolie. Să fi fost aceasta urmarea doliului prin pierderea ambilor pă-rinți? Sau îi era dor de casă? Mai târziu am aflat că motivul era unul mult mai serios. Al doilea fiu al contelui era preot și se apropia timpul când trebuia să-și primească binecuvântarea. Dar de când cunoscuse pe guvernanta din Germania, și-a schimbat dintr-o dată hotărârea și a cerut-o în ascuns în căsă-torie. Și ea se simțea atrasă de tânărul bărbat și ar fi acceptat numaidecât propunerea lui, dacă tânărul nobil nu ar fi avut în vedere să-i pună o condiție împo-triva căreia se opunea ființa ei lăuntrică. El dorea ca tânăra, care era o protestantă, să treacă la biserica lui, la credința lui. A fost o luptă grea. Din copilărie ea a fost învățată de părinți, cu adevărat credincioși, să privească Biblia ca pe singurul fundament al cre-dinței sale și ca pe singura regulă și îndreptar al vieții ei. Cum putea ea acum dintr-o dată să se în-toarcă cu totul în partea cealaltă? Mult timp s-a îm-potrivit pretenției tânărului bărbat. Dar până la urmă a trecut peste ceea ce-i dicta conștiința și din dra-goste pentru el, nu din convingere, a trecut la bise-rica lui. Dar din acea zi a pierit bucuria de pe obraji ei. - Abia a fost făcut acest pas, că vijelia a și înce-put. Preotul care a binecuvântat familia, un tânăr preot zelos, căruia tânărul nobil i-a încredințat sece-tul, auzind acest lucru, a rupt numaidecât

legătura celor doi logodnici, spunând că este un păcat de moarte ca din cauza dragostei trupești să-și părăsească slujba în biserică. Tânărul bărbat a fost foarte ne-liniștit și a respins jurământul de preot. O barieră de neînving a despărțit două inimi care poate ar fi fost fericite. - Această fotografie a mamei tale i-a fost dată ei fără nici o explicație și niciodată nu a mai auzit ceva de logodnicul ei.

Ea nu a mai putut rămâne în castel și acum era fără părinți, fără serviciu și fără adăpost. Eu i-am oferit casa mea și ea a venit după câteva luni la noi. De când am văzut-o prima dată nu am mai putut s-o uit și speram că rănilor inimii ei se vor vindeca cu timpul ca apoi, mai târziu, s-o pot conduce acasă ca pe soția mea. Timpul pe care l-am petrecut în cea mai mare parte în străinătate a trecut ca un gând și a sosit și clipa când mama ta mi-a întins mâna spre unire. Încet și-a revenit iarăși. Un an mai târziu te-ai născut tu și de atunci părea cu adevărat fericită. Dar această bucurie a fost de scurtă durată! Am observat că o anumită durere secretă rodea la sufletul ei. Tris-tețea ei se mărea an cu an. Puterile o părăseau tot mai mult. Mult timp cauza acestei tristeți mi-a fost ascunsă, dar într-o zi ea mi-a dezvăluit totul. O amintire dureroasă făcea viața ei amară. Prin ieșirea din biserică ei, credea că L-a tăgăduit pe Domnul, fără să găsească iertarea. Îți poți închipui, copila mea, cât mă durea văzând cum viața ei, printr-un re-gret nesfârșit, se vestejea zi de zi. Ea știa că eu repudiam mitologiile și basmele care deveniseră vraja vieții ei. Te înspăimânți, Leonie! Da, sunt cuvinte tari! Am promis mamei tale, când încă tu erai în leagăn, să nu te atrag spre păreri mele religioase. Dar amintirea că astfel de raționamente confesionale iraționale mi-au luat comoara mea prețioasă, mă determină să mă exprim o dată clar. Iartă-mă, copila mea, dacă poți! Cât de mult aș dori să te abat de la aceste nebunii religioase, dar nu vreau să distrug promisiunea făcută mamei tale. Unele afirmații ale Bibliei nu sunt dăunătoare, dar nu trăim noi astăzi într-o altă lume? Nu suntem noi cu mult mai departe? Desigur, Leonie, există un Dumnezeu, creația ne-o spune. Dar ce suntem noi pentru El? Ce este El pentru noi? O ființă - destul! Fii fericită, copila mea, și, dacă nu aruncă umbre pe calea vieții tale, crede ce vrei tu! - După un timp de lupte lăuntrice mama ta deveni mai liniștită, încât a putut să-și reia o parte din treburile gospodărești. Între timp citea foarte mult într-o carte mică cu coperti negre, în Cuvântul lui Dumnezeu, după cum mi-a spus ea odată. Cum a ajuns în posesia acestei cărți nu știu, nici nu știu unde a rămas această carte. Acum, amărăciunea pentru pierderea soției mele dragi mă face surd pentru toate celelalte lucruri, m-a închis tot mai mult și chiar față de tine, și acest lucru îmi pare foarte rău, copila mea. Iartă-mă! - Acum știi totul și desigur este bine că am fost deschis față de tine. Eu sunt acum la o vârstă când ar trebui să mă gândesc la o despărțire pentru totdeauna. Grija mea

mare este să te știu pe tine în paza cuiva și dacă voi muri...

Atunci nu am mai rezistat și, ridicându-mă, m-am aruncat în brațele lui și am plâns amândoi un timp cu gândul la mama mea. În sfârșit, el și-a pus mâna pe umărul meu și a spus:

- Copila mea, să privim înainte. Mama savu-rează de câțiva ani liniștea ei. Ea nu mai simte dure-rea acestei lumi și de aceea nu te lăsa apăsată de amintirile ei. Poate acum este cu adevărat fericită...

Atunci deodată m-a cuprins cu putere puținul pe care-l știam despre nădejdea mamei cu privire la veșnicie și am exclamat:

- O, tată! Tot ceea ce credea mama este ade-vărat, adevărat pentru veșnicie! Eu simt lucrul acesta - cred! Există un Dumnezeu care se ocupă cu fiecare din noi în parte - un Dumnezeu cu care avem de-a face aici și în toate veșniciile. Și cu siguranță, cu si-guranță, mama se află la El. A fost lumina Sa, harul Său care le-a găsit. A fost lumina Sa care a făcut să-i strălucească ochii! O, tată, nouă ne lipsește această lumină! Noi nici măcar nu știm unde este de găsit această lumină. O, de am avea cartea aceea - cartea aceea în care ea a găsit lumina dumnezeiască!

Tata începu să se plimbe prin cameră. Apoi spuse:

- Copila mea, a fost prea mult pentru tine. Toate acestea te-au neliniștit foarte mult. Du-te a - cum și culcă-te! Măine dimineată te vei simți din nou bine. Și dacă mă iubești cu adevărat, atunci a - lungă gândurile trecutului și privește cu siguranță în viitor.

Apoi mă luă de mână și mă conduse în bucă-tărie unde mă lăsă în grija Barbei, apoi se despărți de mine sărutându-mă. Când mai târziu am îngenun- chiat în camera mea, n-am putut să scot nici un cu-vânt. Întunericul din inima mea era mai mare ca îna-inte. A durat mult până când somnul m-a făcut să uit toată tristețea din ziua respectivă.

Primăverii i-a urmat o vară minunată, dar în sufletul meu rămase tot iarnă. Tatăl meu era plin de dragoste față de mine, dar nu mi-a spus nici un cu-vânt în durerea care mă preocupa zi de zi. El avea doar o singură dorință, de a mă ști fericită. Deseori privirile lui speriate se opreau asupra feței mele, care arăta mai adâncită în gânduri și mai palidă ca înain-te. Neliniștea inimii mele nu voia să cedeze, oricât mă străduiam eu să înăbuș glasul conștiinței. Tot mereu citeam cuvintele scrise de mama mea. Sim-țeam că erau cuvintele lui Dumnezeu. Cu cât le ci-team mai des, cu atât se mărea și lupta în sufletul meu. Dădeam mai multă atenție statutului bisericii ca înainte, dar nu-mi aducea nici o liniște. La urmă am cerut numai îndurarea lui Dumnezeu și am așteptat.

Și în lumea politică izbucnise vijelia. Războiul a fost anunțat. În toată țara se făceau

pregătiri. Se adunau oștiri mari. Spiritul național se trezise cu putere. Peste tot în oraș și în sat se vorbea de timpurile glorioase ale trecutului și de învingerile și triumful viitorului. Chiar și în micuțul nostru sat spiritele au ajuns în cea mai mare revoltă. Soți, frați, fii, prieteni se aflau deja pe câmpurile de luptă. În ce priveș-te casa noastră, încă nu ne atinsesă evenimentele. Tatăl meu, trăind de mulți ani o viață retrasă, n-a aflat dacă cineva din rudele noastre a plecat în răz-boi. De altfel, el era foarte preocupat cu terminarea lucrării lui și nu se interesa de problemele războiului. Îi era indiferent dacă Germania sau Franța câști-ga războiul. Dar nu aceleași gânduri le avea și Etienne, care veni la noi imediat după ce începu neliniștea în țară, căci el credea în victoria Franței. Cât era el de impulsiv, s-ar fi amestecat în bătălie, dacă nu l-ar fi reținut hotărârea tatălui meu de a nu merge.

Într-o seară frumoasă de iulie, după o mică plimbare, am intrat în camera tatălui meu și l-am gă-sit stând în fotoliu într-o poziție ciudată. Am chemat repede personalul casei și cu greu au reușit Etienne și Pierre să-l dezbrace și să-l pună în pat. Mai multe ore a fost inconștient; multe zile au trecut până când a putut să se miște din nou, iar, după mai multe săptămâni, a putut să se ridice din pat și să se ocupe iarăși de lucrarea lui. Medicul Duprat era de părere că el era deplin epuizat trupește și sufletește.

Medicul prevedea o moarte apropiată a bolnavului. Lovită adânc de această perspectivă că voi pierde și pe tatăl meu, mă ocupam clipă de clipă de el, iar noaptea vegheau Etienne și Barbe.

Vestea despre evenimentele războiului, care zguduiau toată Europa, a pătruns curând și în satul nostru. Veștile despre înfrângerile și pierderile sânge-roase se puneau ca o greutate de plumb pe sufletele oamenilor din sat. Deși căzuseră mulți oameni viteji, cei mai mulți plecaseră în prizonierat, dușmanul ocupase cele mai frumoase provincii, totuși din toate colțurile țării se ridicau mii pentru a ocupa rândurile apărătorilor. Cu toate acestea, într-o biruință se pă-rea că nimeni nu mai crede.

La sfârșitul lunii septembrie tatăl meu era mai refăcut, încât se simțea în putere să lucreze mai departe la cartea sa, deși trebuia să urmeze tratamen-tul prescris. Medicul Duprat l-a prevenit să nu facă nici un efort, dar zadarnic. Mă ocupam mult de el, deoarece îi slăbise mult vederea și puterile îl pă-ră-seau din zi în zi, astfel că nu mă mai interesa nimic despre război. Ceea ce mă neliniștea era starea sufle-tului meu și al tatălui. Gândul că trebuia să treci în prezența unui Dumnezeu sfânt și drept, care este lu-mină, îmi părea atât de groaznic, încât nu-l puteam înțelege pe tata care de fapt se afla în pragul veșni-ciei. Ce îi folosea dacă își făcea un nume ca fiind au-torul unei importante lucrări științifice și își pierdea sufletul? În ce mă

privea pe mine, eu recunoșteam tot mai clar în lumina lui Dumnezeu că în ochii lui sunt păcătoasă, pe deplin neajutorată de a mă salva. Astăzi mă gândesc deseori că acea recunoaștere a fost un răspuns la rugăciunile mamei mele - primul pas spre mântuirea mea veșnică.

Sosi și luna octombrie. Tot mai multe trupe germane treceau Rinul și se îndreptau spre Franța. După cum am aflat, partea noastră de țară cu satul nostru se afla deja în mâinile germanilor, deși la noi nu avuseseră loc lupte. Dar nu după mult timp am întâlnit și eu soldați dușmani. Ședeam lângă fereas-tră și lucram un lucru de mână. Deodată am auzit tropote de cai. M-am uitat pe stradă și am văzut ve-nind doi călăreți spre casa noastră. Amândoi s-au oprit în fața porții noastre și priveau cu atenție. Apoi și-au notat ceva pe un bilețel și au plecat mai depar-te.

Am mai stat un timp la fereastră privind alea de plopi a străzii principale. Am văzut că o grupă de călăreți se îndrepta spre casa noastră. S-au oprit în fața porții și unul din ei a poruncit: „Aici se găzduiesc douăzeci de bărbați!” Cei numiți au fost numărați și au rămas, iar ceilalți au plecat mai de-parte. Călăreții s-au dat jos de pe cai și încercau să deschidă poarta. Dar fiindcă n-au putut-o desface, se înghesuiau pe poarta cea mică din spate. Uitându-mă la ei, m-a cuprins teama. Trebuiau găzduiți douăzeci de dușmani! Și tata era atât de bolnav! Dar nu a - veam timp să mă gândesc.

Unii dintre soldați duceau caii obosiți în grajd, alții băteau la ușă - la început încet, iar apoi, fiindcă nu li se deschise imediat, foarte tare încât ta-tăl meu tresări înfricoșat. Am fugit repede lângă el și l-am liniștit:

- Tată, trebuie să găzduim câțiva soldați. Totul va fi bine.

Iarăși se auziră bătăi în ușă, germanii cerând nerăbdători să fie lăsați înăuntru. Tocmai voiam să-i strig pe Etienne și pe Barbe, dar i-am văzut stând în hol și păreau hotărâți să nu deschidă ușa. Am făcut semn Barbei să deschidă și să nu enerveze fără rost soldații străini. Oricum nu ne puteam împotrivi lor. Deodată holul se umplu cu bărbați în uniforme și înarmați. Ei găsiră intrarea din dos și astfel au reușit să intre în casă. Prin gesturi au cerut de mâncare și de băut, apoi au început să-și despacheteze bagajele. Barbe și Etienne stăteau încă nemișcați. Le-am spus să renunțe la împotrivirea lor și apoi m-am adresat, cum am putut în limba germană, soldaților:

- Veți fi serviți cu tot ce aveți nevoie. V-aș ruga numai, dacă se poate, să mențineți liniște, deoa-rece tatăl meu este bolnav.

În timp ce vorbeam, a apărut tatăl meu pe scări. El a auzit venind soldații și voia să mă

ajute dacă era nevoie. Dar rugămintea mea a fost asculta-tă; soldații străini au început să vorbească mai încet și încercau să evite orice zgomot inutil. L-am condus pe tata în camera lui. Acolo s-a lăsat deplin epuizat într-un fotoliu. Cât de bătrân arăta!

Câteva clipe mai târziu s-au auzit bătăi în ușă și Barbe a intrat cu mâncarea. A pus tava cu mânca-re pe măsută și începu nervoasă:

- Ștengarii ăștia! Așa mîncăi n-am mai vă-zut în viața mea. Dacă vor rămâne aici mai mult timp, ne vor mânca și acoperișul casei! Dacă nu i-ar fi lăsat Pierre înăuntru! - Și acum... Leonie, cum va face față tatăl tău acestor lucruri!

- Liniștește-te, Barbe, nu te enerva! o îndemnă tatăl meu. Desigur este neplăcut și tu vei avea .mai mult de lucru. Dar dacă ne împotrivim, lucrurile se vor înrăutăți. În război trebuie să ții seama și de aceste lucruri. Și ar trebui să fim mulțumiți, că nu se agravează mai mult aceste probleme.

- Mai mult? strigă Barbe. Mie îmi ajunge! Bețivii, - merg din cameră în cameră, își bagă nasul peste tot și fac o gălăgie de nu se mai înțeleg unii pe alții! Și mereu sunt la mâncare! Dacă merge așa mai departe, poimăine vor fi goale bucătăria și pivnița!

- Ah, Barbe, am întrerupt-o eu, poate nu vor rămâne prea mult aici.

- Nu vor rămâne prea mult? - Asta n-o cred. Unul dintre ei, care știe puțin franceză, mi-a spus că vor rămâne mai multe săptămâni, pentru că sunt foarte obosiți.

- Mai multe săptămâni? am întrebat eu spe-riată.

- Cum îți spun! Acum vezi - nu am dreptate dacă îl cert pe prostul de Pierre pentru că i-a lăsat pe aceștia în casă? Acum se închină în fața acestor ștengari parcă le-ar fi sclav! Trebuie să-l laud pe vărul tău Etienne. Da, acela are cu adevărat sânge francez în venele lui, și dacă aș fi eu bărbat...

O privire spre tatăl meu o împiedică să termi-ne propoziția. Ne-am așezat în liniște la masă, în timp ce jos începu din nou larma. Soldații descope-riră micul depozit de vin al tatălui meu și acum se serveau din el. Râsul lor gălăgios răsună până la noi. Tatăl meu suferea din cauza aceasta. Abia mai putea să stea în fotoliu. Fața îi ardea și buzele îi tremurau. I-am așezat pe frunte o batistă udă și încercam să-l liniștesc. Toate acestea nu ajutau la nimic și neliniș-tea lui creștea cu orice sunet care se auzea până la noi. în sfârșit m-am hotărât să cobor. Atunci Barbe mi-a venit în întâmpinare.

- Nu, Leonie, aceasta nu se poate! Tu trebuie să te ferești de cei de jos! Sunt ca niște sălbatici! Nu, tu rămâi aici!

Am șovăit și frica părea că mă cuprinde. Am plecat iarăși în camera mea și m-am

aruncat pe ge-nunchi predându-mă grijii și harului Domnului. A- poi m-am liniștit și din nou m-am îndreptat spre scări. Până acum m-am gândit numai la sfințenia ab-solută a lui Dumnezeu, la curăția Lui și la slava Lui sublimă. Dar acum simțeam că El este și îndurător, plin de milă și plin de har; și eu știam că El va fi cu mine în clipele următoare.

Ajunsă jos pe scări, am cuprins cu privirea întregul vestibul și am zărit mai mulți soldați străini. În aceeași clipă ușa de la intrare s-a deschis și un bărbat înalt, în uniformă de ofițer german, a intrat în vestibul. Străinul m-a privit, a șovăit o clipă, și apoi s-a îndreptat spre mine. La început m-am speriat și n-am îndrăznit să-l privesc. Dar, când m-am uitat la fața ofițerului și în ochii lui, mi-a pierit frica.

- Te rog să mă ierți, copilo! spuse el, în limba franceză, cu prietenie. Trebuie să recunosc din privirile tale că oamenii mei au adus neliniște în a- ceastă casă.

- O, domnule ofițer, dacă puteți - dacă dum- neavoastră sunteți comandantul acestor bărbați, atunci vă rog foarte mult să faceți puțină liniște. Tatăl meu este bolnav pe moarte și eu mă tem că el nu va mai putea suporta această hărmălaie.

- Acest lucru îl voi face numaidecât, copilo, răspunse el, ai numai puțină răbdare.

A deschis repede ușa salonului în care era mare larmă; a dat câteva ordine și imediat s-a făcut liniște.

S-a îndreptat apoi iarăși spre mine.

- Îmi pare rău că oamenii mei nu au ținut seama de voi. Ei vin din linia întâi și acum caută să se distreze și aparent se pare că nu mai au o acustică normală; mai multe săptămâni nu au avut o masă pusă și nici un acoperiș, de aceea această compor-tare...

- Vă mulțumesc foarte mult, am răspuns eu ușurată. Am fugit repede la tatăl meu și i-am spus de intervenția ofițerului german. Bolnavul se mai liniș-tise și șopti:

- Sub uniformele dușmanilor noștri bat multe inimi nobile. Păcat că războiul este...

Suspină. I-am înțeles gândurile. Cu timpul a încetat cu desăvârșire orice sunet, orice zgomot sau vorbă în casa noastră. Imediat după aceea, Barbe și Etienne au venit în camera bolnavului. Amândoi pă-reau mulțumiți. Comandantul străin a știut cum să a- lunge mânia ascunsă a Barbei și chiar Etienne părea să nu mai urască așa de mult prusacii. Barbe a des-chis chiar biblioteca tatălui meu ofițerului german și i-a pregătit camera și patul cel mai bun. Ne-a între-bat apoi dacă nu ar fi bine ca ofițerul străin să ia ma-sa împreună cu noi - aceasta ar fi desigur un avantaj pentru toți...

Tatăl meu mă privea.

- Ce crezi, copila mea? Ar fi bine dacă am răspunde politeții acestui bărbat?

Eu nu aveam nimic împotrivă, Barbe fiind scutită să servească separat musafirul nostru.

- Bine, Barbe, hotărî tata, du-i recomandarea mea și roagă-l să-mi facă o scurtă vizită.

Barbe coborî pentru a-și îndeplini misiunea.

Puțin mai târziu ofițerul străin a venit la pa-tul tatălui. Și-a cerut din nou scuze că este forțat de împrejurări să aducă neliniște în casă unde, din con-tră, ar fi trebuit să fie o liniște deosebită. Tatăl meu a fost mișcat. Șopti cu greu:

- Vă spun bun venit sub acoperișul casei me-le, domnul meu, oricare ar fi împrejurarea care îmi face onoarea cunoștinței dumneavoastră. Eu am lo-cuit mai mulți ani în Germania și am găsit acolo i- nimi nobile. Și chiar dacă acum sunt forțat a vedea în dumneavoastră un dușman al patriei mele, totuși eu îmi pun toată nădejdea în dumneavoastră. După o pauză, el continuă: înainte de toate vă las pe fiica mea, pe singurul meu copil, sub paza dumneavoastră. Câte griji îmi fac! O casă plină de soldați străini! Pă-ziți-mi copila! Aceasta este singura mea mare rugă-minte față de dumneavoastră!

- Cât timp voi fi eu aici, domnișoara nu are de ce se teme. Atât cât îmi va sta în putință, doresc ca ea să găsească în mine un prieten și un ajutor. În ce privește pe soldații mei, vă asigur că fiica dum-neavoastră nu are nevoie de nici un protector. Și, fiindcă în seara aceasta a fost mai multă larmă decât normal, sper că veți înțelege. Bărbații aceștia au în urma lor un marș de câteva zile și bucuria de a primi o găzduire așa de bună i-a făcut să flecărească mult, ceea ce va speriat pe dumneavoastră. Dar, vă rog, fiți fără grijă și nu vă speriați de o uniformă care, din păcate, ne amintește că două popoare vecine s-au provocat la un război nimicitor.

Tatăl meu dădu de câteva ori din cap și răsuf-lă ușurat. Apoi l-a întrebat pe ofițer despre casa și familia lui. Domnul von Wertheim - așa se numea musafirul nostru - era singurul fiu al unui maior care murise în războiul de la Schleswig-Holstein. Numit de tânăr în slujba militară, a urmat un liceu militar și, după ce și-a luat examenul, a intrat în slujbă. El era un ofițer care și-a făcut datoria, cu toate că nu simțea o dragoste deosebită pentru această slujbă. După ce și-a făcut datoria în războiul germano- austriac, a depus armele și s-a dedicat administrării bunurilor părintești. Dar, acum, războiul care izbuc-nise între Germania și Franța îl chema din nou la slujba armelor. - Tatăl meu îl asculta cu interes pe domnul von Wertheim și întrebările pe care i le punea ofițerului cu privire la Germania îl făceau să se simtă din nou ca în zilele tinereții lui. Apoi bărbații s-au mai ocupat cu diferite întrebări actuale, cu une- le probleme științifice și cu starea războiului. Eu ascultam cu atenție.

La o întrebare părerile celor doi se despăr-țeau vizibil. Domnul von Wertheim dădea de înțeles că în toate vede mâna lui Dumnezeu și că el își pune toată încrederea în Cel Preaînalt.

Discuțiile nu au luat însă un caracter religios; dimpotrivă, tatăl meu părea că evită aceasta - poate din cauza mea. Din cu-vintele ofițerului german reieșea tot mai clar credin-ța într-un Dumnezeu viu, încât nu m-am mai putut abține și a trebuit să spun: „Domnul von Wertheim știe că Dumnezeu este lumină. El îl cunoaște, fără să cadă tremurând cu fața la pământ. El îl cunoaște ca pe o putere conducătoare, ca pe un ajutor și un păzi-tor, ca pe un prieten.” Când tatăl meu l-a mai între-bat încă o dată despre ce se mai petrece pe front, el a prezentat un tablou obiectiv a stării noastre triste. El chiar a confirmat că, în scurt timp, mai multe regi-mente vor apărea ca ciupercile după ploaie și curajul războinic al francezilor va fi ațâțat până la maxi-mum. El a dat de înțeles că țara noastră nu va putea câștiga acest război. Lupta se va întinde și va costa încă multe jertfe, cu atât mai mult, cu cât soldații francezi arată mare vitejie; luptele din ultima săptămână au arătat clar acest lucru.

Eu ședeam acolo adânc mișcată, pentru că niciodată în viața mea nu am auzit vorbindu-se așa deschis despre război, luptă, înfrângere și suferință, ca în clipele acelea. Aproape nu îndrăzneam să res-pir, așa de atentă ascultam. Cât de puțin mi-am putut da seama până atunci ce înseamnă un război! Și cât de curând va trebui să-l trăiesc în apropierea mea!

Tata era deplin epuizat, iar ofițerul german avea și el nevoie de odihnă. Barbe l-a condus în camera lui, iar eu m-am așezat în fotoliul tatălui meu pentru a-mi liniști gândurile mele confuze. Tata tăcea. Multele amintiri ale anilor petrecuți în Germa-nia îl mai preocupau încă. După o pauză lungă, mi-a explicat șoptind:

- Domnul von Wertheim mi-a amintit foarte bine de prietenul meu german, despre care ți-am po-vestit câte ceva și ție. Dar ce a fost mai importat am ținut sub tăcere: el avea aceeași credință și aceeași nădejde ca și mama ta.

- Cum, tată? am strigat eu mirată. Aceeași credință și aceeași nădejde? Și tu...

- Eu știu, Leonie, știu - deși am fost legați de o prietenie mare, totuși nu l-am putut urma în păreri-le lui religioase; n-am vrut să-l urmez. De câteva ori am discutat despre întrebarea, ce este adevărul, ade-vărul în sensul lui adevărat. Deși avea o inteligență ageră și era un geniu, totuși el a primit învățăturile și descoperirile Bibliei cu credința unui copil, conside- rândule ca pe Cuvântul lui Dumnezeu inspirat. Și ceea ce credea, și trăia. Ah, când l-am vizitat ultima dată, el adormise deja pentru totdeauna. Dar el mi-a lăsat un mesaj, Leonie, un mesaj pentru mine perso-nal, gândește-te! O, de aș fi luat seama la acest me-saj! De l-aș fi ascultat! Acum nu o mai pot face, chiar dacă aș vrea. Este prea târziu!

El suspină adânc. După un timp continuă:

- Da, copila mea, cele două persoane, care mi-au fost cele mai dragi în viața mea, erau

una în credința și nădejdea lor - atât în viață, cât și acum în moarte. Cei care au fost de față la moartea prietenului meu mi-au adevărit că el a închis ochii într-o pa-ce și o bucurie deplină. Și el a lăsat un mesaj pentru mine, special pentru mine: „Spuneți prietenului meu, Gustav, că moartea este pentru mine poarta spre via-ță. Spuneți-i că moartea în Hristos este dulce, iar viața fără El este amară. Spuneți-i că ultima mea rugăciune a fost ca Dumnezeu, care este lumină, să lumineze și inima lui. Și eu îl rog să se grăbească spre izvorul Cuvântului lui Dumnezeu, care este sin-gurul loc unde se găsește viața - căci numai atunci ne vom putea revedea iarăși în cer." Dar, Leonie, eu nu m-am dus la acest izvor. În mormântul priete-nului meu am înmormântat și mica mea rămășiță de credință în Dumnezeu și în Biblie. Poate te vei mira. Dar cum puteam să cred că o ființă, care mi-a luat prietenul, este un Dumnezeu al harului deplin, al dragostei fără margini și al adevărului infailibil, care își dă tot interesul pentru viața și căile oamenilor? Nu ar fi trebuit un astfel de Dumnezeu să țină în viață pe acest bărbat plin de credință, pentru ca prin el să se răspândească adevărul Lui?

Tăcut, și-a îndreptat din nou pentru o clipă privirea spre podea. Apoi începu din nou:

- Dar acum, cum stau eu în fața sfârșitului care se apropie? Nu am o situație asigurată. Concep-ția mea, întreaga mea gândire - cu ce mă ajută în fața morții? Mă simt atât de sărac! Viața stă îndărătul meu, și acum mă întreb dacă mărturia pe care am disprețuit-o, ba chiar am respins-o, nu se bazează to-tuși pe adevărul absolut - dacă nu există o viață după moarte. Mintea mea nu poate să-mi dea nici un răs-puns care să mă liniștească. Ah, copila mea, acum totul pare altfel, când trebuie să străbați valea întu-necoasă a morții - fără nici un sprijin!

Vorbea tot mai încet. Ce puteam să-i spun?

Nu știam nici o mângâiere, nici o speranță. Nu dorea să se observe că puterile-i slăbeau. Eu stăteam lângă el nefericită și liniștită, în timp ce el era chinuit de gânduri neliniștitoare. Curând am observat că avea febră. Desigur, el își dorea liniște și pace, liniștea conștiinței și pacea inimii. Am vrut să-i citesc ceva, în speranța că va adormi. La început s-a împotrivit, dar apoi m-a rugat să-i aduc din biblioteca lui o lucrare a unui autor îndrăgit și să-i citesc câteva pasaje care deseori i-au înviorat sufletul.

Știam că soldații adormiseră de mult. Peste tot domnea liniște deplină. Am luat o lumânare, și N-am furișat pe scări. Am deschis ușa bibliotecii și am văzut că încăperea era luminată. M a cuprins o teamă de descris dar, spre liniștea mea, l-am ob-servat pe ofițerul străin. El ședea la birou. În fața lui se afla o carte deschisă, dar în acea clipă părea că nu citește. Măinile lui erau împreunate, iar privirile în-dreptate în sus. Se ruga. Deși eram încă un copil, am recunoscut pe fața lui că avea aceeași pace ca mama mea. Am vrut să ies încet din încăpere.

Dar deodată el s-a mișcat. Oare m-a auzit? El mă privea, iar eu mă simțeam ca și cum aș fi fost prinsă asupra unui fapt rău.

- O, copilo! spuse el liniștit. S-a întâmplat ceva neplăcut? Sau poate tatăl...?

- Nu, am răspuns eu. Tatăl meu nu poate adormi și dorește o carte. Trebuie să-i citesc ceva din ea.

M-am apropiat de raftul cu cărți și mă chinu-iam să iau jos o carte mare și grea. Ofițerul străin mi-a venit în ajutor spunând:

- Fața ta palidă dovedește că astfel de nopți de veghe sunt prea mult pentru tine.

- Nu este totdeauna așa, am replicat, dar în noaptea aceasta tata este foarte neliniștit și nu se simte bine, așa că nu vreau să-l las singur.

- Aceasta este desigur vina mea și a oamenilor mei, regretă el. Tatăl tău este foarte bolnav și noi mărim și mai mult necazul prin prezența noastră.

Îmi dădeam seama de compătimirea cordială a acestui străin și atunci nu m-am mai putut abține. M-am lăsat pe un fotoliu și au început să-mi curgă lacrimile. Mă forțam să mă stăpânesc, dar nu pu-team. Ofițerul îmi luă lumânarea din mână și stătea tăcut în fața mea. În sfârșit m-am liniștit puțin și, ri- dicându-mă, am încercat să mă scuz, dar nu puteam spune nici un cuvânt. În sfârșit, ofițerul spuse:

- Leonie, înțeleg toate acestea. Nu te rușina de lacrimile tale. Regret că nu te pot ajuta. Dar este Unul care poate. Îl cunoști pe acest Unul, Leonie? Îl cunoști pe Dumnezeu - pe Tatăl orfanilor?

Am dat din cap fără să spun un cuvânt.

- Îndreaptă-te spre El, spuse el mai departe. Aruncă îngrijorările tale asupra Lui. El este Salvato-rul celor nenorociți și este aproape de cei cu inima zdrobită. Îl vei găsi! Încredințează-I lui îngrijorările tale!

Aceste cuvinte au fost balsam pentru inima mea îndurerată. Deodată nu m-am mai simțit fără ajutor și părăsită. Dar mi-am amintit că tatăl meu mă aștepta și, mulțumindu-i în grabă, m-am îndreptat spre ușă. Ofițerul s-a ridicat și, dându-mi lumânarea, m-a condus pe scări. În fața ușii camerei bolnavului mi-a mai șoptit:

- Domnul Isus spune: „Veniți la Mine, toți cei trudiți și împovărați, și *Eu* vă voi da odihnă."

A mai repetat aceste cuvinte încă o dată în-cet, apoi mi-a dorit noapte bună. Eu am dat numai din cap, deoarece nu puteam spune nici un cuvânt.

L-am găsit pe tata puțin mai liniștit. Mi-a spus fragmentul pe care să i-l citesc, dar, abia

am în-ceput să citesc, și el a adormit. După un sfert de oră mă aflam și eu în camera mea. Dar mult timp nu am adormit. Cugetam la cuvintele pe care mi le spusese ofițerul străin. Cel mai mult m-a impresionat între-barea, dacă îl cunosc pe Dumnezeu ca Tatăl orfa-nilor. Oare să fi observat acest străin, că tatălui meu i se apropia sfârșitul? Și oare Domnul Isus a îngăduit să aud aceste cuvinte? Ce îndurare, ce mare har! Cu-prinsă de aceste gânduri, m-am aruncat pe genunchi. Doream să mă rog, dar îmi lipseau cuvintele. În sfâr-șit, am bâlbâit: „Doamne, eu vin la Tine - ajută-mă - dă-mi lumină!" Aceste cuvinte au fost tot ceea ce știam să spun. Dar m-am ridicat cu o încredere pu-ternică că El m-a auzit, m-am pus în pat și am a- dormit numaidecât.

Ziua următoarea a fost o zi minunată și înso-rită de toamnă. Dimineața l-am găsit pe tata mult mai bine decât seara precedentă. A dormit bine și se simțea întărit. Trupele de soldați porniseră în zorii zilei și în casa noastră domnea iarăși liniștea obișnu-ită, care nu era tulburată deosebit de mult nici când se întorceau înapoi. Eu m-am dus în grădină să văd de florile mele. În timp ce stăteam ghemuită lângă un strat și smulgeam buruiana, am auzit pași, și apoi l-am văzut pe domnul von Wertheim care se plimba prin grădină. El nu mă observase încă și citea, în timp ce mergea, dintr-o cărticică. Dar apoi ridică privirea și se uită puțin în jur, se îndreptă spre o ban-că și voia să se așeze. Atunci m-a zărit. Veni spre mine, îmi dădu mâna și spusese binevoitor:

- Bună dimineața, Leonie. Cum îi merge tată-lui tău? Se simte mai bine?
- O, da, mulțumesc, am răspuns. A dormit și astăzi se simte mai bine. Dar este foarte slăbit.

Stingherită, m-am aplecat să leg un lujer de caprifoi. Domnul von Wertheim a privit în jurul său și mi-a explicat, puțin mâhnit, că această grădină îi amintește foarte mult de patria sa. El mi-a vorbit de mama lui cu multă dragoste și mi-a schițat într-un tablou plin de viață casa lui părintească și grădina unde vara, în anii copilăriei, a petrecut zile frumoase împreună cu sora lui Thekla. Am observat cât de bi-ne îi făcea să vorbească despre patrie, pe care nu o mai văzuse de luni de zile. Mi-a vorbit și despre ore-le grele ale despărțirii de ai săi. Mama lui era deja în vârstă și la plecare, ca și cum ar fi. fost o despărțire pentru totdeauna, și-a binecuvântat fiul. Și pentru Thekla despărțirea a fost grea, deoarece nu numai el, fratele ei, ci și Karl Ehrhardt, logodnicul ei, fusese chemat ca soldat. Acesta era de mai multe săptămâni rănit într-una din primele hărțuieli înainte de Paris și nimeni nu știa cum îi merge. Oare să fie luat ca pri-zonier sau să fie mort? Săraca Thekla! Fratele depar-te, expus multor pericole, logodnicul dispărut! - Vocea domnului von Wertheim tremura.

- Dar ea mai are încă o mamă care o poate mângâia, am adăugat eu.

Fața lui se luminează. Vorbea cu atâta dragoste despre mama lui, încât mi se părea că aveam în fața mea tabloul mamei mele. M-am simțit dintr-odată nevoită să-i povestesc viața ei și mi-am deschis lui inima mea îndurerată. La sfârșit l-am întrebat:

- Domnule von Wertheim, mie mi se pare că și dumneavoastră posedați această lumină - nu puteți să-mi spuneți unde să o caut și unde pot să o găsesc și eu?

Cum îi străluceau ochii! Apoi, cu un ton deo-sebit, mi-a răspuns:

- Dragă copilă - mulțumiri fie aduse lui Dumnezeu! - îți pot spune. Lumina, pe care o cauți și de care ai nevoie, este Hristos însuși. Trebuie să o cauți *în* El, *prin* El și *la* El. El este lumina lumii, sin-gurul Mijlocitor între Dumnezeu și oameni, și El este gata să-ți ușureze și inima ta.

- Dar cum și unde îl pot căuta, unde îl pot găsi? am întrebat.

A șovăit o clipă cu răspunsul. Apoi s-a dus la banca unde citise mai înainte și, luând cartea aceea, mi-a întins-o spunând:

- Aici, în această carte, găsești tot ceea ce cauți, Leonie.

Numaidecât mi-am dat seama că țineam în mână o Biblie în limba germană.

- O, dacă aș avea și eu o Biblie! am spus eu fără să vreau.

- Ai citi-o dacă ai avea una? Știi că preotul nu vede bine acest lucru...

- Desigur, am strigat eu. Săraca mea mamă se lepădase de Biblia ei și aceasta i-a distrus inima. La sfârșitul vieții ei s-a întors iarăși la Biblie, și a - ceasta i-a dat lumină în întuneric. Și eu vreau să-mi pun toată încrederea în Biblie! Dacă ar deveni și pentru mine lumină!

- Amin, spuse ofițerul într-un ton solemn. Apoi mi-a luat cartea din mână și mi-a citit mai mul-te fragmente din ea, iar eu ascultam cu o mare dorin-ță de mântuire. Simțeam că cel ce-mi vorbea era Dumnezeu. Când a închis cartea, ședeam nemișcată, adâncită în gânduri.

- Acum mă cheamă datoria, trebuie să merg la oamenii mei, spuse ofițerul după o tăcere mai lun-gă. Știi limba germană, Leonie?

- Puțin, am răspuns eu. Știu să citesc într-o oarecare măsură, dar să vorbesc nu prea știu.

- Atunci îți voi lăsa pentru astăzi Biblia mea, spuse el.

- O, vă mulțumesc mult! am strigat eu bucu-roasă. Dar spuneți-mi, vă rog, ce pasaje trebuie să citesc.

El luă din nou cartea și o răsfoi îngândurat, dar apoi spuse:

- Nu, Leonie, Domnul știe mai bine de ceea ce ai nevoie. El te va călăuzi prin Duhul Lui când vei citi. Îndreaptă-te spre El în rugăciune ca El să-ți arate ce să citești și să te ajute să înțelegi ceea ce citești. Nu te îndoii, El va face acest lucru. Roagă-L în numele Domnului Isus. El este adevărul. Sau crezi că El poate minți?

- Cine? - Dumnezeu? - Isus? - Nu! Acesta ar fi un gând îngrozitor! am strigat eu.

- Atunci crede în El. Căci însuși Domnul Isus a spus: „Și orice veți cere în Numele Meu, voi face” - „și pe cel ce vine la Mine, *nu-l* voi izgoni a- fară.”

Apoi el părăsi grădina. Nu am avut timp să privesc mai îndeaproape această carte, această co-moară prețioasă, căci tata mă aștepta.

În timp ce mâneam, ofițerul a intrat în cameră. Tata l-a salutat prietenos și discuția a continuat la fel de nestânjenită ca în ziua precedentă. După ce musafirul nostru s-a despărțit de noi pentru a merge la datoriile lui, tata mi-a spus:

- Copila mea, astăzi nu pot scrie, de aceea va trebui să mă ajuți tu.

M-am așezat la biroul lui și am scris vreo două ore ceea ce îmi dicta tata. În aceste două ore a lucrat cu multe întreruperi: tot mereu observam cât de greu îi era tatălui să-și ordoneze gândurile. El nu mai dicta cursiv, iar uneori gândurile nu mai aveau nici o legătură între ele. Măinile mele au început să tremure. Mi-am amintit de cuvintele lui din seara precedentă. Da, se vedea fără îndoială că, după cum el însuși spusese, duhul și corpul lui slăbeau conti-nuu și că în curând el va părăsi acest pământ. Dar - încotro ducea drumul său? Dintr-o dată mi-am amin-tit de cuvintele: „Și orice veți cere în Numele Meu, voi face.” - Oare nu ar trebui să mă rog pentru tatăl meu? Cu siguranță! Consolată, scriam mai departe. Dar după un timp am spus:

- Dragă tată, nu te-ai obosit? Nu ar fi mai bine dacă te-ai odihni puțin? Doar mâine putem scrie mai departe.

- Da, copilă, ar trebui să mă odihnesc. Poate voi putea chiar dormi puțin.

Cât de tristă suna vocea lui! Se părea că sim-te că puterile nu i se vor mai reîntoarce. Am căutat să-i fac cât mai comod patul și i-am dat medicamen-tele. Apoi m-am dus în camera mea pentru a fi sin-gură și a putea cugeta în liniște.

Domnul von Wertheim îmi vorbise despre un Dumnezeu al dragostei, despre Isus și jertfa Sa cu valoare deplină și despre Duhul Sfânt ca izvor al luminii și al vieții. El mi-a vorbit de lucrarea desăvâr-șită de mântuire a Salvatorului răstignit, înviat și proslăvit, care acum șade la dreapta lui Dumnezeu, fiind acum pentru toți cei ce cred în El un Mare Preot plin de îndurare la Dumnezeu și un Mijlocitor la Tatăl. El mi-a arătat că harul lui Dumnezeu este

nemărginit și că nu se poate câștiga prin fapte, ci trebuie luat ca fiind un dar din mâna lui Dumnezeu prin credință; că Domnul Isus a făcut totul și Dumnezeu L-a înălțat și L-a proslăvit; că Dumnezeu este pe deplin satisfăcut prin lucrarea deplină a împăcării și acum cheamă pe toți păcătoșii: „Împăcați-vă cu Dumnezeu!” - Deși nu înțelegeam pe deplin toate acestea, mi-am deschis inima acestui mesaj. Cu toate că totul era confuz pentru mine, am încercat totuși să cred.

Dar ochii mei trebuiau să se deschidă mai mult. Am deschis Biblia germană cu deplină încredere că Domnul îmi va arăta ceea ce trebuie să citesc. Ochii mi s-au îndreptat spre capitolul trei din Evanghelia după Ioan. Deși înțelegeam puțin din lucrurile dumnezeiești, cunoșteam totuși unele părți istorice din Vechiul Testament și astfel am înțeles la ce se referea șarpele de aramă. Apoi, am citit: „Fiindcă atât de mult a iubit Dumnezeu lumea, că a dat pe singurul Lui Fiu, pentru ca oricine crede în El, să nu piară, ci să aibă viața veșnică.” Cu câtă bucurie priveam spre Cel care venise, nu să judece lumea, ci s-o mântuiască!

Nu puteam citi prea repede în acea limbă străină. Dar cu cât citeam mai departe, cu atât interesele mele creștea și am închis cartea abia când s-a lăsat noaptea. Am citit minunata povestire despre fe-meia samariteancă de la fântâna din Sihar, ca și cu-vintele vii ale Domnului, despre lucrările lui minunate și învățăturile din capitolele cinci și șase. Oare nu eram și eu o păcătoasă pierdută? Oare nu puteam să am și eu parte de harul nespus de mare al acestui Mântuitor? Nu stătea la dispoziție pentru *minei* - Credeam Cuvântul lui Dumnezeu. Și din acel moment am știut că sunt salvată, că am pe Păstorul cel Bun și că sunt oița Lui și că El mă va duce la țintă. Și din această zi m-am putut bucura de adevărurile minunate care se găsesc în Cuvântul Lui.

Seara, când ofițerul s-a întors acasă, i-am înapoiat, mulțumindu-i, Biblia în prezența tatălui meu și desigur el a văzut pe fața mea că mi-a fost de o mare binecuvântare. După aceea tata m-a întrebat de ce autor e cartea. El mă asculta fără să spună o vorbă. Dar când l-am rugat să se îndrepte și el prin credință spre Domnul Isus, singurul Mântuitor și Salvator, atunci m-a întrerupt cu o așa respingere și răceală, încât nu am mai îndrăznit să spun vreun cuvânt.

- Acum taci, ajunge! La vârsta ta, când min-tea nu îți este dezvoltată și încă îți lipsește judecata de apreciere a unor astfel de lucruri, se mai poate crede astfel de fleacuri. Sunt de acord că Biblia conține și unele idei frumoase și potrivite pentru a conșola pe cei naivi. Dar un om cu judecată nu se poate întoarce la sfârșitul vieții lui spre zilele copilăriei. Crede ce vrei, dacă, după cum spui, te face fericită. Dar să nu-ți închipui că voi împărtăși ideile tale, căci, chiar dacă Biblia ar fi adevărul, pentru mine ar fi totul prea târziu. De aceea să nu-mi mai

spui nici un cuvânt despre aceste lucruri!

M-am speriat. Mi-au venit în minte cuvintele Domnului Isus: „Și nu vreți să veniți la Mine, ca să aveți viața!” Gândul că tatăl meu aparținea acelor care refuză harul și dragostea lui Dumnezeu era un lucru serios. Dar eu aveam încredere în Mântuitorul meu, care posedă puterea și dragostea, că va salva pe cel nefericit până nu va fi prea târziu.

Peste toate așteptările, tatăl meu se refăcu din nou și am avut chiar bucuria de a-l vedea mergând în camera lui de studiu și scriind acolo câteva ore. Musafirii noștri nu ne deranjau aproape deloc. Desi-gur, Barbe se plângea de pierderea sporită a provi-ziilor, atrăgându-ne atenția că, dacă va continua așa mai departe, vom flămânzi în curând.

Acele zile au fost pentru mine zile senine și însorite. În orele de dimineață mă întâlneam cu domnul von Wertheim. Timiditatea mi-a dispărut cu timpul; totdeauna îl ascultam cu atenție. După micul dejun mergea cu soldații lui și se întorcea abia seara târziu. După cină stătea de vorbă cu tata. Odată, când discuția s-a îndreptat direct spre probleme de credință, aproape că n-am mai îndrăznit să respir. Spre mirarea mea, tatăl meu nu a ocolit această te-mă. Dar cu ideile lui nu putea respinge sabia cu două tăișuri a Cuvântului lui Dumnezeu.

Pentru mine a însemnat foarte mult să pot ci-ti, în lipsa ofițerului, în Biblia lui. În discuțiile noas-tre de dimineața îmi explica versetele pe care nu le înțelegeam. Eram cu adevărat fericită; numai gân-dul, că musafirul nostru va primi poate dintr-o dată ordinul să se retragă, arunca o umbră peste acele zile însorite. Aproape nu mă gândeam ce însemna pentru patria mea războiul, în afară de momentele când ofi-țerul german sau Etienne ne informau despre unele întâmplări deosebite. Eu trăiam ca într-un vis fru-mos, care din păcate nu a durat numai o săptămână și apoi i-a făcut loc realității groaznice.

Când tata nu avea nevoie de ajutorul meu, în-cercam să vorbesc cu Etienne despre lucrurile care îmi copleșeau inima. Dar el nu voia să mă asculte. El, care de altfel era un băiat atât de însuflețit, acum era tăcut și indispus. Cuvintele mele prețuiam puțin pentru el, căci inima lui era plină de o mare ură îm-potriva tuturor germanilor. De fapt, față de domnul von Wertheim arăta stimă, care o impunea prin pur-tarea lui prietenoasă, dar înaintarea victorioasă a germanilor adăuga tot mai mult la ura lui.

Timpul frumos de toamnă m-a atras într-o după-amiază în aer liber. De mai multe săptămâni nu ieșisem din casă, deși aș fi dorit mult să urc Dealul Roșu. Ofițerul plecase de dimineață cu oamenii lui, așa că nu trebuia să mă tem că mă voi întâlni cu vreun soldat. Am pornit și după douăzeci de minute am fost în vârful dealului. Cât de frumos era aici! În acea zi

senină de toamnă se putea vedea până departe, chiar foarte departe. Numai rareori am văzut în-prejurimea într-o frumusețe așa de măreață. Imediat la stânga, aproape ascuns printre pomi, era satul nostru. Foarte departe se întindeau pădurile și dealurile. Pârâul Arie scânteia în razele soarelui. Dar acolo - ce se vedea? Plină de spaimă priveam în direcția în care, la marginea unui râu, trebuiau să se vadă ca-sele albe ale frumosului orașel Arlecourt, împrejmuite de tufișuri și de crânguri cu fructe de pădure - dar acolo nu mai era decât o grămadă de dărâmături! Tremurând, m-am așezat pe o piatră. Totul părea că se răstoarnă peste mine - jalea, pustiirea, frica, toate realitățile groaznice ale războiului. Pentru prima dată vedeam urmele lui barbare. Și eu am fost atât de fericită!

Deodată s-a auzit un vuiet înăbușit. Priveam atentă într-acolo și, deodată, am zărit în depărtare rânduri lungi de soldați în uniforme închise care îna-ntau încet. Vedeam pomi tăiați, grămezi de cenușă, cai morți, poduri rupte, iar, după pauze scurte, bu-buitul unor tunuri făcea să tremure pământul și nori de fum se ridicau în sus. Frica morții se întindea asupra patriei mele! Soarele se ascundea tot mai mult sub norii întunecoși și începuse să bată un vânt răcoritor. Îmi era frig. Deodată am auzit pași și speriată m-am uitat în sus. Un om într-o uniformă albastră venea spre mine. Era domnul von Wertheim.

- O, dumneavoastră sunteți? am spus eu râsu- flând ușurată.

- Da, eu sunt, spuse el râzând. Ce frică mare mi-ai făcut prin această excursie! Cât de mare a fost pericolul la care te-ai expus! Așa ceva să nu mai faci niciodată!

- Nu, acest lucru nu-l voi mai face, căci ve-deți, am zis eu plină de spaimă arătând spre orașel, și auziți împușcăturile? Cât este de groaznic!

Fără să spună o vorbă, el dădu din cap. Eu vorbeam mai departe.

- Am dorit atât de mult să mai văd o dată lo-cul acesta în splendoarea sa, dar - altfel n-aș fi venit aici! Dumneavoastră mi-ați povestit de mai multe ori despre spaima războiului, dar acum am văzut-o cu ochii mei! În săptămâna aceasta am fost atât de feri-cită încât, în toată bucuria mea, uitasem de primej-diile și necazurile oamenilor.

- N-ai cunoscut această nefericire și de aceea nici nu poți avea compătimire pentru alții, răspunse ofițerul, și de-ar da Domnul ca să nu cunoști această nefericire mai îndeaproape.

- De ce îngăduie Dumnezeu să se întâmple astfel de lucruri?

- Se poate ca Dumnezeu, Creatorul cerului și al pământului, să nu lucreze bine? întrebă el. Dum-nezeu este drept și El este dragoste, chiar dacă dese-ori nu cunoaștem lucrarea Sa. Toate acestea sunt spre binele nostru. O, dacă am vedea totul cum vede El, cu totul altfel ni s-ar părea toate lucrurile!

- Asta așa e, am spus fără să vreau. Ceea ce vedem noi de aici de jos ca fiind întunecat și trist, privit din altă parte, este luminos și strălucitor.

- Lucrările lui Dumnezeu se aseamănă cu niște nori întunecoși, tainici, de nepătruns, prin care nu poate pătrunde nici o lumină de pe pământ. Dar dincolo de întuneric, dacă ochiul ar putea vedea, este o lumină orbitoare. Numai credința noastră vede ra-zele la marginile norilor și știe că în spatele lor stră-lucește soarele. Ceea ce acum este o taină pentru noi ne va fi descoperit odată. Pentru vremea de acum avem deplina promisiune a Domnului: „Eu sunt cu voi în toate zilele” și „toate lucrurile lucrează împre-ună spre binele celor ce iubesc pe Dumnezeu.” Deci să nu întrebăm „de ce” și „cum”, ci să ne încredințăm Lui care este plin de dragoste.

Am dat din cap îngândurată.

- Unele căi ale Domnului învățăm să le înțelegem deja de aici, încep din nou domnul von Wertheim. Dacă într-adevăr stăm sub călăuzirea Du-hului Său și respectăm prin credință îndemnurile Lui, atunci bucuria Sa este ca să ne dezvăluie gându-rile Sale și să lumineze inima noastră. Privește vârfurile dealurilor de acolo din depărtare...

Am privit în direcția arătată și am văzut vârfurile dealurilor în lumina strălucitoare a apusului de soare, în timp ce văile și câmpiile erau în umbră și învăluite de ceață.

- Cei ce stau pe vârfurile dealurilor primesc primele și ultimele raze ale soarelui, pe când cei din văi nu știu că soarele încă mai strălucește. Așa este și cu noi. Dacă ne aflăm pe înălțimea credinței, a- tunci soarele dragostei și harului ne luminează me-reu. Iar dacă stăm în văile cu îndoieli bătându-ne ca-pul cu „de ce” și „cum”, atunci ceața necredinței și a deznădejzii ne va cuprinde tot mai mult.

- Așa, chiar așa rai-a mers și mie astăzi. Îna-inte de a sosi dumneavoastră aici eram într-o astfel de vale, dar acum este cu totul altfel, acum simt iarăși razele soarelui, apropierea Domnului Isus.

Între timp nori întunecoși se strâneau tot mai mult și când am părăsit pădurea, pentru a merge pe potecă mai repede acasă, s-a ridicat un vânt tare. Drumul a fost foarte greu, mă țineam cu toată pute-rea să nu alunec. Atunci domnul von Wertheim îmi întinse mâna. Ajungând în vale, am fost la adăpost de vânt, dar ploaia era tot mai puternică. Mergeam înainte fără a spune nici unul un cuvânt; fiecare era ocupat cu gândurile sale. Deodată se auzi o împuș-cătură și glonte zbură pe lângă urechea mea. Ți-pând m-am agățat de însoțitorul meu care scruta marginea pădurii. Deodată s-a smuls de lângă mine și a strigat:

- Fugi, Leonie! Fugi!

Dar nu puteam și am strigat:

- Nu, nu, eu nu vă las aici singur!

A strigat la mine mânios:

- Fugi odată! Îți ordon să-ți cauți o scăpare! Acolo sunt primele case!

În vocea lui era ceva care te făcea să asculți. Alergam. Picioarele îmi tremurau, inima îmi bătea cu putere. Iarăși se auzi o împușcătură. Frica mă făcea să mă clatin, încât abia mă țineam pe picioare. În sfârșit am ajuns la zidul care despărțea pășunea de sat. Obosită, m-am așezat pe el, dar imediat m-am ridicat și m-am uitat după domnul von Wertheim. Teama că poate a fost împușcat aproape mă scotea din minți. Stând și ascultând, l-am văzut deodată că vine.

- Mulțumiri fie aduse lui Dumnezeu că ești în siguranță, spuse el și-mi cuprinse mâna.

Nu puteam să spun nici un cuvânt. Ne îndreptam încet spre case. El mă liniști și mă asigură că primejdia a trecut. Dar eu nu puteam răspunde ni-mic. În sfârșit, am ajuns acasă. Când poarta se închise după noi, am răsuflat ușurată. Domnul von Wertheim spuse încet:

- În după-masa aceasta ai fost ca pe linia întâi, cu adevărat ca în foc. Dacă m-aș fi gândit că te pun într-o astfel de primejdie, nu aș fi venit să te caut!

- Ați venit azi-dimineață mai repede acasă ca altădată?

- Da, mai multe cauze m-au determinat s-o fac. Mă gândeam că vei fi în grădină, dar Pierre îmi spusese că te-a văzut pe drumul dinspre Dealul Roșu. Atunci m-am îngrijorat pentru tine, căci în zilele acestea umblă tot felul de oameni prin împrejurimi, și te-am urmat. Dar nu mă gândisem că tocmai în prezența mea te pot pune într-o primejdie așa de mare!

- Ce ziceți, domnule von Wertheim, cine a tras de fapt? A fost infanteristul, un voluntar sau un partizan?

El ridică din umeri. Apoi am spus:

- Împușcătura a venit din pădure, și mă tem că este bătrânul...

- Taci, nu mai vorbi, mă întrerupse ofițerul.

- De ce?

- Gândește-te că eu sunt un soldat german. Dacă aș cunoaște făptașul, atunci știi și tu care este datoria mea.

Am tăcut. Deci nu uitase ce îi povestisem despre bătrânul cărbunar Jacques, a cărui colibă se afla în spatele pădurii de unde venise împușcătura. Cei doi fii ai bătrânului cărbunar își pierduseră viața în bătălia de la Worth. Din ceasul când a auzit aceas-tă veste tristă, bătrânul nu a mai avut alt gând decât răzburarea față de germani, care îi pricinuiseră această

durere groaznică.

- S-a mai auzit o împușcătură, domnule von Wertheim - doar nu ați fost lovit...?

- Mulțumiri fie aduse lui Dumnezeu, nu, răs-punse el zâmbind. Primul glonte a zburat chiar pe lângă urechile noastre, iar al doilea a fost țintit mai bine. Privește aici, Leonie!

Cu aceste cuvinte și-a scos căciula și mi-a arătat o mică gaură neagră. Mi se opri respirația.

Domnul von Wertheim dădu din cap și spuse mai departe:

- Înțelegi acum de ce a fost necesar să mă despart de tine după prima împușcătură? Nu a fost politicos, dar a trebuit să fie. Eu eram ținta, nu tu. Dar am vrut să-ți mai spun ceva: mâine plecăm. Or-dinul este deja în rucsacul meu.

- Cum, deja mâine? am întrebat mirată.

- Da, cred că ai văzut de pe Dealul Roșu cum mișună valea de soldați. Mâine se vor îndrepta spre sud și noi îi vom urma.

Desigur, din cauza tatălui meu doream pleca-reă soldaților din casa noastră. Dar să mă despart așa de repede de prietenul meu părintesc, care mi-a fost un îndrumător spre Mântuitorul și un adevărat învățător, căruia aveam atât de mult să-i mulțumesc, era prea greu. Îmi venea să plâng.

- Nu te speria, Leonie, mă mângâie el. Nu ești singură. Domnul Isus este cu tine. El nu te va părăsi!

- Dumneavoastră mi-ați fost de mare ajutor, domnule von Wertheim. Nici nu pot să mă gândesc la tot. Cum aș putea să vă mulțumesc îndeajuns...

- Eu mulțumesc Domnului că m-a întrebuin-țat ca o unealtă pentru a te aduce pe calea mântuirii! Sunt pe deplin încredințat că El va duce până la ca-păt lucrarea începută. El nu are nevoie de mine pen-tru a te ocroti. El spune despre ai Săi că nimeni nu-i va smulge din mâna Lui și a Tatălui. Aceasta este de ajuns. Eu nu știu dacă mă voi întoarce acasă cu viață din acest război. Dar moartea pentru mine este ușa spre slavă. Totuși noi doi știm că ne vom vedea ia-răși - cu siguranță la tronul de har. Încredințează-te Domnului! El nu te va lăsa niciodată. El te va învăța și mai departe prin Cuvântul Său, te va călăuzi și te va ocroti...

- Dar eu nu am nici măcar o Biblie, am adăugat.

- Pentru aceasta se va îngriji Domnul, mă asigură el. V-aș lăsa cu plăcere Biblia mea, dar este un cadou din partea mamei mele. Mai ai puțină răb-dare și cu siguranță se va deschide o cale. - Acum încă ceva cu totul deosebit, Leonie. De câțva timp eu l-am sfătuit pe tatăl tău să emigreze pe timpul războ-iului în Germania și să locuiască cu ai mei. Am pre-gătit deja și

pașaportul pentru el, dar a refuzat. Dar tu, dacă tatăl nu va mai fii, nu ai vrea împreună cu Barbe să găsești un loc de refugiu la mama mea? Cât de mult se va bucura și sora mea! În privința aceasta am scris o dată acasă și ei sunt bucuroși să te pri-mească. Ce părere ai de această propunere?

- Tatăl meu se simte deocamdată mai bine decât înainte..., am răspuns eu.

- Așa mi se pare și mie și doresc să rămână mult timp așa. Dar este bine să fii pregătită în caz contrar. Și acum, pentru a ne întoarce la aventura noastră de astăzi, te rog să nu mai părăsești grădina căci este periculos, așa cum ai văzut.

- Pentru următoarele zile vor mai fi oare pe-ricole pentru dumneavoastră? am întrebat îngrijorată.

- Primejdii vor mai fi, Leonie, dar viața mea este în mâna Domnului!

- Sunteți sigur că Dumnezeu vă va păzi, chiar și de moarte? am întrebat eu.

- Nu, răspunse el liniștit. Dar știu sigur că nici o armă nu-mi poate lua viața veșnică.

Ea este ascunsă cu Hristos în Dumnezeu.

Am tăcut mult timp amândoi. Fiecare cuvânt s-a întipărit în sufletul meu. M-am simțit întărită în timp ce ne îndreptam încet spre casă. În inima mea era pace. Speranța și încrederea mă lăsau să privesc liniștită spre viitorul care acum nu mai era așa de întunecos în fața mea. Știam că nu voi fi singură niciodată.

Domnul von Wertheim a mers la tatăl meu. Dorea să stea de vorbă cu el, iar eu urma să mă duc mai târziu. Bolnavul nu mai arăta ca înainte. Privirea lui era obosită și era cu adevărat palid. De aceea și discuția nu a fost prea lungă. Domnul von Wertheim s-a rugat, apoi ne-a întins mâna și ne-a spus la reve-dere. - Mai târziu, când am fost singură în camera mea, am plâns până am adormit de oboseală.

Înainte de-a răsări soarele m-am trezit într-o larmă mare. Auzeam strigăte și comenzi, iar apoi tropote de cai ale trupelor care plecau. Am tras cu urechea până când nu s-a mai auzit nimic.

Tatăl meu nu dormise deloc în noaptea ace-*ea*. Arăta iarăși foarte rău și era obosit. În casă era liniște deplină. Afară de Barbe care era acum fericită că se întoarce la ordinea ei de mai înainte, toți din casă simțeam că totul a rămas pustiu. Și afară vre-mea era mohorâtă. Din vale se ridica o ceață deasă și nori negri întunecau cerul. Un vânt puternic a rupt și ultimele frunze din pomi și le rostogolea încoace și încolo. Totul era în așa fel încât firea nu se mai pu-tea bucura. Pe deasupra, starea tatălui meu se înrău-tățea văzând cu ochii. Cu cine mai puteam schimba o vorbă, cui să-i spun toate necazurile?

Puține zile mai târziu, l-am lăsat pe tata câte-va clipe singur. M-am dus în camera mea și doream să vorbesc cu Mântuitorul meu și să-mi aduc aminte de unele sfaturi primite de la prietenul meu părin-tesc. Simțeam că nu era bine să mă ocup cu tot felul de gânduri sumbre. Nu aveam eu pentru ce să mă bucur? O, da, puteam să mă bucur că sunt mântuită și că-L am pe Mântuitorul!

„De-aș avea o Biblie”, îmi spuneam mereu, „atunci cu siguranță nu mi-ar lipsi consolarea și puterea necesară.” Simțiam că nu e bine să vorbesc astfel. Doar Domnul Isus îmi vorbise înainte de a-L cunoaște. Am prins iarăși curaj.

Puțin mai târziu am coborât în camera de stu-diu a tatălui meu. De la despărțirea de domnul von Wertheim nu mai călcasem în camera aceea. Pe ma-să lămpile erau stinse, iar lângă călimară era împă-chetată o carte pe care am văzut numaidecât scris numele meu. Când am desfăcut pachetul, am văzut Biblia în limba germană a ofițerului și în ea o hârtie pe care scria:

„«Cine iubește pe tată, ori pe mamă, mai mult decât pe Mine, nu este vrednic de Mine».
- Eu îți las, Leonie, Biblia mea - cadoul mamei mele iubi-te - până când voi avea ocazia să-ți trimit alta. Cu dorința ca Domnul să te binecuvinteze când vei citi Cuvântul Său, te salută prietenul tău, Conrad von Wertheim”.

Cât m-am bucurat! Știam cât l-a costat des-părțirea pentru un timp de Biblia sa. Dar a făcut-o de dragul Domnului.

Am deschis-o și la mai multe pagini am găsit bucăți de hârtie cu diferite versete pe care, fără îndoială, domnul von Wertheim mi le-a scris în ultima noapte pentru mine. Ele erau potrivite ca să mângâie inima mea.

M-am întors în camera tatălui meu cu o pace în inimă, care nu m-a părăsit nici în zilele următoare. El își pierduse cunoștința și sfârșitul îi era aproa-pe. Această stare a durat mai multe zile. Apoi și-a revenit puțin; totuși slăbiciunea era atât de mare, în-cât nu mai putea vorbi și își deschidea ochii numai când îi dădeam câte o înghițitură de apă rece. Cât de prețioasă mi-a fost Biblia în acele zile nu pot să descriu în cuvinte. Cum aș fi rezistat în fața acestor lu-cruri fără această mângâiere, fără lumină, fără pace și fără nădejde - fără tot ce dragostea lui Dumnezeu mi-a dăruit prin Cuvântul Său!

Ce bine că în acele zile și Etienne îmi era de ajutor! El și Barbe împărțeau împreună cu mine tot greul la patul tatălui meu. Dacă ar fi fost mai în vârstă, temperamentul său înfocat și mânia împotri-va dușmanilor Franței cu siguranță l-ar fi tras în vâltoarea războiului, dar suferințele tatălui meu și mai mult purtarea atentă a chiriașilor noștri stinseseră puțin focul

avântului său. El văzuse schimbarea mea și eram ușurată la gândul că nu voi auzi reproșuri după ce îi voi povesti despre pocăința mea. Mă as-culta liniștit când îi citeam, din când în când, versete din Biblie care pentru mine însemnau mult.

Iar tatăl meu? - îi povestisem ce cadou îmi lăsase ofițerul și acest lucru l-a impresionat foarte mult. într-o seară, citind încet la patul lui, l-am auzit suspinând adânc și i-am văzut ochii săi întristați ațintiți asupra mea. Nu m-am putut abține, m-am aplecat spre el și am zis:

O, tată! Dacă ai vrea să crezi în Domnul Isus!

Mult timp n-a spus nici un cuvânt și mă pri-vea disperat. Îmi venea să plâng.

Leonie, șopti el fără putere, o, copila mea - este prea târziu - prea târziu! Eu L-am respins toată viața mea. Acum, n-aș putea să cred, chiar dacă aș vrea.

Tată, dragă tată! - Tu crezi totuși! Tu ești convins că Biblia este adevărată! Mai de mult nu ai fost convins, dar acum ești. Și încă nu este prea târ-ziu! *Acum* încă mai este ziua mântuirii. Tu mai ai un *acum*! O, tată, îngăduie-mi cel puțin să-ți citesc ceva ■despre Mântuitorul! Dacă ascuți cuvintele Sale pline de dragoste și îndurare - dacă auzi despre harul Său, de dragostea Sa și de puterea Sa - atunci vei crede! El îți va dărui credință...

Expresia tristă a feței a rămas neschimbată când a răspuns:

Copilo, citește, dacă crezi, citește ce vrei. Viața mea este la capăt, puterea mea a slăbit. Trecu-tul meu se strecoară ca o umbră după mine și viito-rul meu, oh, o foaie nescrisă! Eu m-am bizuit pe mi-ne însumi, pe înțelepciunea mea - un toiag rupt! Credința, singurul sprijin în viață și în moarte, am alungat-o departe de mine, și acum - acum este prea târ-ziu...

Nu, niciodată nu e prea târziu pentru El, care și-a dat viața pentru *tine*, am spus eu cu bucu-rie. Cât de mult m-am rugat ca să recunoști totul și să găsești pacea. Dacă domnul von Wertheim ar fi fost aici, ți-ar fi putut explica mai bine, ca lumina lui Dumnezeu să intre în inima ta și să-L poți primi pe Domnul Isus!

Am deschis încă o dată Biblia și am citit cu-vintele Mântuitorului care vorbeau cum nu a vorbit niciodată vreun om. Și aceste cuvinte, spuse cândva pe acest pământ, veneau acum din cer și erau vii prin Duhul Sfânt pentru a ajunge în adâncurile cele mai ascunse din inima omului. Cu toate că și eu cunoș-team atât de puțin Cuvântul, totuși Domnul a condus totul, astfel încât au fost acele cuvinte, pe care bol-navul a trebuit să le audă. El asculta cu atenție. Când am închis cartea pentru a nu îl obosi prea mult și pentru a-i dori noapte bună, m-a cuprins în brațele sale și mi-a șoptit:

Dumnezeu să te binecuvinteze și să te păzească, draga mea Leonie! Somn ușor, copila mea dragă!

În noaptea aceea tatăl meu a avut o criză și dimineața era paralizat total. Cu toate că acest lucru m-a zguduit, nu mi-am pierdut încrederea în harul și dragostea Mântuitorului meu. Bolnavul de-abia mai putea spune câte un cuvânt, dar asculta ceea ce-i spuneam. Nu am șovăit să-i citesc câteva versete din Cuvântul lui Dumnezeu. Nu știu dacă a înțeles totul. Dar zâmbetul bucurios de pe fața lui și strângerea caldă a mâinii mă încurajau ca să mă încred în Cu-vântul și harul Domnului.

Etienne era deseori de față și privea cu încor-dare fața bolnavului, în timp ce eu citeam, pentru a vedea acțiunea versetelor asupra lui. Părerea Barbei era sceptică. Odată i-a propus tatălui meu să cheme pe Pater Fontaine la el, dar bolnavul a refuzat hotărât, încât nu a mai îndrăznit să amintească de el.

Timp de trei săptămâni starea tatălui meu a rămas neschimbată. Doctorul Duprat se gândea la o a doua criză, la care bolnavul nu va mai putea rezista.

Despre desfășurarea războiului auzisem prea puțin în timpul acesta. În sat se vorbea de biruințele pe care le-au avut ai noștri în nordul țării. Dar toate aceste vești nu au ținut mult timp, și apoi s-a aflat despre înfrângeri grele.

Despre situația ofițerului german nu auzisem nimic. O frică mare m-a cuprins, când am aflat de la Pierre că în pădurile din împrejurimi erau ascunși mulți partizani și că aveau de gând să tragă în soldați singuratici și mai ales în ofițeri. Și în satul nostru, mi-a șoptit el, s-ar fi format un astfel de grup. A- ceastă veste mă apăsa greu. Numai gândul, că viața acestui om este în mâna Domnului, mă înviora iarăși.

Ziua era aproape pe sfârșite, când am intrat în camera tatălui meu și m-am așezat la fereastra care avea vedere spre drumul de țară. Bolnavul dor-mea, iar eu citeam. Deodată am auzit tropote de cai. Nu-mi credeam ochilor: doi călăreți în uniformă ger-mană se îndreptau spre casa noastră. Erau domnul von Wertheim și adjutantul său!

Bucuroasă, am coborât în grabă scările, am alergat prin curte și le-am deschis poarta cea mare. Nespus de fericită, le-am urat musafirilor noștri bun venit. Domnul von Wertheim îmi întinse amândouă mâinile, salutându-mă.

O, domnule ofițer! Ce bucurie este să vă văd iarăși! Cât se va bucura tatăl meu când... Deodată m-am oprit pentru că în bucuria mea uitasem totul. După o pauză, am adăugat: O, tata este foarte bolnav, poate foarte aproape de moarte.

Acest lucru mă doare, copila mea. Ce păcat, că nu pot vorbi cu el! Spune-mi pe scurt cum le merge la toți de aici.

Domnule von Wertheim, oboseala dumneavoastră pentru tata nu a fost în zadar. El

recunoaște adevărul Cuvântului lui Dumnezeu și ascultă cu mult interes când îi citesc din Biblie. Eu gândesc, sper că își va îndrepta privirea spre Mântuitorul. Cum aş putea să vă mulțumesc îndeajuns pentru a-mă habilita dumneavoastră de a ne pune la dispoziție Biblia personală? Dar acum nu mai pot reține co-moara aceasta de la mama dumneavoastră.

Nici nu este nevoie, Leonie, eu am venit ca să-mi i-au Biblia și ți-am adus alta în limba franceză. Dar arăți foarte palidă...

Aceasta este cu siguranță din cauza tatălui meu pentru că este atât de bolnav. Dar veniți în casă, tata se va bucura desigur.

Nu, Leonie, acest lucru nu-l pot face. Nu avem timp de pierdut. Noi am fost purtătorii unei importante misiuni. Și, pentru că drumul nostru a trecut pe aici, am vrut să te salut și să-ți dau cartea. La revedere, Leonie, și pe mai departe Domnul să te ocrotească. M-am interesat în mod special pentru o viză în Germania și cred că o vei primi curând. Ră-mâi cu bine, rămâi cu bine, copila mea. Poate ne vom vedea în Germania în casa mamei mele, - sau la tronul de har. Acum trebuie să plecăm. De la Mont- vile până la Belfort este un drum destul de lung - și mai ales prin pădure.

Prin pădure? M-am speriat. Nu spusese oare Pierre că în pădure sunt mulți partizani?

Domnule von Wertheim, nu știți altă cale care să nu ducă prin pădure?

Acesta este drumul cel mai scurt, copilo!

În pădure sunt mulți partizani ascunși care caută să tragă asupra soldaților singuratici. Vă rog, evitați pădurea!

Leonie, înțeleg teama ta, dar un soldat tre-buie să asculte. Trebuie să mă duc cât mai repede la oamenii mei. Noi toți suntem sub paza Domnului. Rămâi cu bine! Numaidecât s-a îndepărtat împreună cu însoțitorul său.

Priveam cartea din mâna mea. Era cu adevărat o Biblie în limba franceză. Am intrat încet în casă; tata încă dormea. M-am așezat iarăși lângă fe-reastră, deși între timp începuse să se întunece. Neli-niștită, priveam afară. Călăreții trebuie să fi ajuns în pădure. Inima mi se încheștase.

Apoi s-au auzit împușcături. Au fost cam cinci-șase arme care au tras în același timp. A urmat o pauză scurtă și apoi s-a auzit o împușcătură chiar în apropierea noastră.

„O, Doamne, ai milă!” am suspinat eu.

Aproape nu îndrăzneam să mă scol. Dar ceva îmi deveni clar: trebuia să aflu ce este cu domnul von Wertheim! Atunci apărură Barbe cu o lumânare în mână și, când m-a văzut, mă întrebă surprinsă:

Ce-i cu tine, Leonie, cum arăți?

Nu ai vrea să stai puțin lângă tatăl meu, căci trebuie să ies afară la aer; am nevoie de aer cu-rat, trebuie să mă plimb puțin pe afară...

O, da, copila mea bună! Nu ți-a fost ușor în ultimele săptămâni, te înțeleg. Ieși puțin afară și-ți va face bine. Dar trebuie să te mai întreb ceva - nu te simți bine? Tu ai o privire atât de deosebită, ceva străin este în ochii tăi; cu siguranță ești bolnavă.

Nu, nu, Barbe, dar lasă-mă o oră în aer liber.

Am coborât cu grijă scările. L-am căutat pe Etienne și l-am rugat să vină în camera de studiu a tatălui meu. Acolo l-am întrebat:

Etienne, poți să mă ajuti? Nu va fi fără pe-ricole, dar eu știu că tu ești curajos.

El m-a privit mirat și a dat din cap:

Eu sunt gata să te ajut la orice.

Atunci du-mă cât mai repede peste podul Arie!

Peste Arie, acum, în întunericul ăsta? Nu știi că acolo mișună partizani?

Știu, dar nu vor trage în noi, doar suntem francezi.

Chiar astă-seară s-au auzit de câteva ori îm-pușcături, adăugă Etienne.

Asta e, și eu am auzit. O, Etienne, mă îngri-jorez pentru ofițerul german care a fost la noi în chi-rie. Mă tem că a fost pândit și a pățit ceva rău. Înain-te cu o jumătate de oră a fost aici în fața casei pentru a se interesa de noi și a plecat grăbit. Imediat după aceea s-au auzit îm-pușcături acolo.

Domnul von Wertheim? Mi-ar părea rău... Atunci trebuie să plecăm. Dar oare nu ar putea să vină cu mine Pierre, nu tu? Ce avem de gând să fa-cem este primejdios.

Eu n-aș avea nici o clipă de liniște, de aceea ia-mă cu tine. Pierre este foarte fricos și de aceea nu o să ne fie de folos. Poate ar trebui să dai de știre lui Pater Fontaine ca să ne ajute; eu știu că ne va ajuta bucuros. În caz că nu este acasă, atunci du-te la Jules Roche; el este un bărbat curajos și ne va ajuta. Eu te aștept în fața casei.

Etienne alergă numaidecât. Am umplut o sti-clă cu vin și m-am îmbrăcat cu un palton părăsind casa. Vântul suiera și era foarte rece. Luna strălucea pe cer. Nu a trebuit să aștept prea mult. Pater locuia la numai câteva sute de metri de noi și curând am auzit pașii bărbaților. L-am întâmpinat pe bătrânul domn. Știam că îmi va fi de ajutor, chiar dacă ar fi știut despre schimbările mele asupra gândurilor reli-gioase. Etienne i-a povestit în grabă totul. El m-a ru-gat insistent să rămân acasă, dar eu am dat din cap și am alergat înaintea lor. Cât de greu a fost drumul în noapte! Totuși, am ajuns înaintea însoțitorilor mei la pod și am trecut dincolo.

în lumina lunii am văzut un cal care păștea liniștit. Imediat am văzut că nu era calul domnului von Wertheim. Am alergat mai de-parte. Atunci am auzit un suspin ușor. Inima îmi bă-tea cu putere. Îmi era teamă să merg mai departe singură și am așteptat până ce au sosit însoțitorii mei. Am găsit un soldat german și, după cum am constatat, era chiar adjutantul ofițerului. Pater Fontaine și cu Etienne se ocupau de el, iar eu căutam mai departe. Și atunci l-am găsit pe prietenul meu părintesc, rănit foarte grav, sub crengile unui copac. Cu capul plecat, calul său stătea lângă el și necheza ușor. Am îngenuncheat lângă el și am atins fruntea și obrajii rănitului. Oare să se fi stins viața în acest om care, nu cu mult timp înainte, era așa de vioi și curajos? Am privit fața rănitului, gura și ochii, i-am ascultat respirația și i-am luat pulsul. Mulțumiri fie aduse lui Dumnezeu! Mai puteam spera! I-am picurat câteva picături de vin pe buze și i-am vorbit. Ochii i s-au deschis puțin și a încercat să ridice mâna. Chiar în acel moment au ajuns și în-soțitorii mei la noi.

Mulțumiri fie aduse lui Dumnezeu! spuse și Pater Fontaine și îngenunche pentru a-l consulta pe rănit. Descoperise o gaură într-o parte a uniformei deasupra de curea din care picura sânge.

Ce-i de făcut? întrebă Etienne. Celălalt îm-pușcat nu va putea merge nici el, cu toate că nu e atât de grav îm-pușcat, dar a pierdut mult sânge. Cum să-i ducem pe amândoi acasă? Să aduc ajutor din sat? Pater Fontaine va rămâne cu tine.

Da, aleargă cât poți mai repede! Dar mai înainte du la acel om o înghițitură de vin, te rog, aici este sticla!

În timp ce noi mai vorbeam, pe drum se auzi scârțâitul unei căruțe. Etienne strigă:

Este carul morarului Bertin, care a plecat azi-dimineață să ducă provizii la Belfort și acum se întoarce.

S-a nimerit chiar bine, spuse Pater, aleargă la el și roagă-l să ia acești răniți.

Câteva minute mai târziu, carul a fost acolo. Din mai mulți saci goi au făcut așternut pentru cei doi răniți și i-au așezat cât mai bine în carul acela. Pater Fontaine s-a oferit să conducă carul, în timp ce eu și cu Etienne am alergat înainte ca să rezolvăm pregătirile necesare și, mai înainte de toate, să anun-țăm pe medicul Duprat. Morarul a legat caii germanilor de căruța care se puse încet în mișcare, iar eu și cu Etienne am alergat în sat.

Etienne a înștiințat medicul, iar eu m-am fu-rișat printr-o ușă din spatele casei în cameră, căci arătam foarte rău. Părul îmi atâna în șuvițe lungi peste obraji, paltonul era plin de sânge, iar pantofii plini de noroi.

În bucătărie l-am întâlnit pe Pierre. Deveni palid, când mă văzu. I-am explicat în câteva

cuvinte toată situația, apoi am alergat în camera mea. M-am spălat, mi-am schimbat hainele și mi-am aranjat pă-rul, și apoi m-am dus în camera tatălui meu. Barbe era tocmai ocupată ca să dea bolnavului medicamen-tele. El mi-a zâmbit murmurând câteva cuvinte și îndată adormi iarăși. Am făcut semn Barbei să vină în camera mea. Ea și-a dat seama că s-a întâmplat ceva neobișnuit. I-am făcut cunoscut toate lucrurile și am rugat-o să ne ajute.

Cum, Leonie, mai trebuie să fiu rugată? Nu-i nevoie de acest lucru! Ofițerul cel bun a fost rănit? Este rău cu el?

Nu știu. Să sperăm că va fi bine. Dar, Bar-be, ei vor fi imediat aici și doctorul la fel. Ai grijă să fie totul în ordine. Eu trebuie să rămân lângă tata, cu siguranță a întrebat de mine.

O, nu, copilo, fii fără grijă, el a dormit tot timpul. Dar du-te la el! Ai toată încrederea în mine. O să fac tot ce-mi stă în putință.

Am mers iarăși la tata. Să fie oare un semn bun că doarme mereu, cum spune Barbe, sau este așa de slăbit? Apoi am auzit pe stradă căruța mora-rului care se oprise în fața casei, iar apoi pași grei. Mulțumiri fie aduse lui Dumnezeu! Respiram mai ușurată. Știam că Barbe va face tot ce era necesar.

După o lungă așteptare, Barbe a venit cu ves-tea bună că ofițerul este conștient și că se simte mai bine. În afară de împușcătura aceea, nu avea alte răni. Doctorul Duprat l-a consultat cu atenție și a fă-cut cele necesare. El a spus că ar fi bine ca tata să nu afle nimic din cele întâmplate în noaptea trecută. Mi-a mai spus că Pater Fontaine l-a luat pe adjutant la el, căci doi bolnavi sunt de ajuns pentru noi. Pen-tru ofițer era nevoie de mare liniște și ne-a spus că va trimite o bună îngrijitoare pentru el.

Seara aceea trecuse fără întâmplări deosebite. Tatăl meu s-a ridicat puțin și părea să fie mai în pu-tere. Vorbise chiar și câteva cuvinte cu mine, dar, când a văzut că sunt așa de obosită, m-a trimis la culcare. I-am citit un scurt citat din Cuvântul lui Dumnezeu și m-am rugat. Tonul duios al vocii sale, când îmi dorise noapte bună, și seriozitatea profundă cu care mă ascultase când citisem, ca și privirea sa luminată cu care m-a urmărit la plecare îmi vor ră-mâne pentru totdeauna în amintire.

Am fost cu adevărat obosită și parcă epuiza-tă. Abia m-am rugat și ochii mi s-au închis. Un somn adânc mă luă în brațele lui în noaptea aceea.

În ziua următoare, m-am trezit odihnită și am văzut pe noptieră o ceașcă cu cacao. Barbe stătea în ușă și tocmai dorea să iasă. Când a văzut că mă tre-zesc, s-a întors și m-a salutat. Am bănuir că s-a întâmplat ceva neprevăzut.

Tata...? Este ceva cu tata...? am întrebat în-fricoșată.

O, copilo..., răspunse ea și lacrimile au în-ceput să-i curgă.

A murit?

Nu, draga mea, dar a avut a doua criză de paralizie și acum este inconștient. Acum însă bea ceașca cu cacao, înainte de a te scula. Trebuie să prinzi putere, copilo!

M-am îmbrăcat în grabă. Când am ajuns pe coridor, medicul Duprat tocmai părăsea camera tatălui meu. Când îmi cuprinse mâinile, pe fața lui se vedea o mare seriozitate. Foarte îngrijorat, m-a făcut atentă că în curând voi fi o copilă orfană.

Dar a durat mai mult decât crezuse medicul. Timpul trecea foarte încet. Bolnavul stătea nemișcat și inconștient. Se putea face prea puțin pentru el. Etienne și cu mine stăteam lângă el. Va părăsi oare acest pământ fără un cuvânt de rămas bun? Sau, poate, totuși ne va da un semn că în al unsprezecelea ceas a găsit pe Domnul Isus ca Mântuitor? Aproape uitasem că mai aveam încă un bolnav în casă. Pe el îl știam în grija Barbei și medicul era mulțumit de starea lui. Spre amiaza zilei a doua se auzi o bătaie în ușă și noua îngrijitoare a intrat să-mi aducă un bi-let pe care domnul von Wertheim, care cunoștea si-tuația tatălui meu, a scris cu creionul câteva versete pentru mine.

„Căci Tu ești un turn de scăpare pentru mine, un loc de adăpost în ziua necazului meu.”

- „Vă las pacea, vă dau pacea *Mea*.”

Aceste cuvinte scrise, cu mână tremurândă, mi-au dat curaj și nădejde.

Venise seara, apoi noaptea, și nu se vedea nici o schimbare. La miezul nopții eram încă treji. Mai aveam puțină nădejde că tatăl meu nu va pleca de pe acest pământ. Foarte încet trecură și următoarele ceasuri din noapte. Spre dimineață bolnavul deschise deodată ochii și privi în jur. Era deplin con-știent pentru că ne recunoștea. Se părea că simțea apropierea morții. Mă privea cu atâta dragoste, cu atâta duioșie și tristețe! Barbe se apropiase de el cu o băătură întăritoare, dar tata șopti:

Barbe, nu uita ce ți-am spus. - Leonie, copi-la mea - copila inimii mele - Dumnezeu să fie cu tine - să te păzească - să-Și țină brațul Său peste tine. - Eu te încredințez Lui!

Apoi ochii lui s-au închis iarăși. Dar pe buze-le mele apărură întrebarea:

Tată! - Tată! - Numai un cuvânt. Spune-mi, a dispărut întunericul? Ai tu lumină în valea umbrei morții?

Atunci el a deschis încă o dată ochii și un zâmbet trecu pe fața lui. Și când m-am aplecat cu frică peste el pentru a auzi răspunsul, șopti:

Da, - Isus!

Barbe m-a dus ca pe un copil în pat. Nu plân-geam. Tatăl meu era la Isus; acesta a fost

singurul gând care m-a cuprins. În acel moment nu mă gândeam că sunt cu totul singură, o orfană. Tatăl meu era la Isus; ce-mi puteam dori mai mult? Apoi am adormit numaidecât, căci două zile și două nopți le petrecusem la patul tatălui meu și nu dormisem deloc.

Târziu, după-amiază, m-am trezit. Barbe în-trase încet în cameră. Buna mea Barbe! Cât de mult se îngrijea de mine! Nu o voi putea uita niciodată. Plină de dragoste, veni la mine și îmi aduse de mân-care. Atunci mi-a spus că domnul von Wertheim are dorința să-i fac o vizită; lui nu-i era posibil să-mi aducă condoleanțele sale. M-am îmbrăcat. Mai întâi am mers încă o dată în camera tatălui meu. La vede-rea mortului, pe lângă bucuria că era în Paradis, mă apăsă gândul că de acum încolo voi fi o orfană pen-tru toată viața. Am căzut în genunchi și am început să plâng. Atunci mi-am amintit de prietenul meu pă-rintesc. M-am ridicat și am mers spre camera lui, convinsă că la el voi găsi o adevărată înțelegere și un ajutor. Sora medicală m-a luat de mână și m-a dus la patul rănitului. El îmi întinse mâna și îmi spuse cu o voce de o copleșitoare con doleanță:

Letonie, sărmană copilă!

Ce a spus mai departe nu am înțeles. N-am putut să mă abțin.

O, tatăl meu, tatăl meu, era tot ce mai pu-team să spun.

Draga mea, micuță Leonie, începu el din nou, după ce m-am liniștit puțin. Despărțirea este grea, foarte grea, chiar dacă durează numai puțin timp. Dar noi nu trebuie să fim întristați ca ceilalți care n-au nădejde. Nu mi-ai spus că părerile tatălui tău s-au schimbat?

Da, mulțumiri fie aduse Domnului! am răs-puns. El s-a împăcat cu Dumnezeu, căci Domnul Isus a fost lângă el în ultimele ceasuri; el însuși a mărturisit acest lucru.

Atunci, Leonie, nu trebuie să ne întristăm că a ajuns mai înainte în patria făgăduită. Necazul tău este de înțeles, dar Domnul Isus a cunoscut El Însuși astfel de necazuri și El are milă cu noi. El știe cât de amară este despărțirea, dar și cât de frumoasă va fi revederea.

Am meditat puțin asupra cuvintelor sale. Nici nu mi-am amintit să mă interesez de starea lui de să-nătate și așa nici nu am observat că pe fața lui era o roșeață de febră. Cu siguranță, avea și dureri. Mi-am cerut scuze că pierdusem din vedere starea lui și apoi l-am întrebat ce pot face pentru el. El m-a rugat să-i răcoresc fruntea cu o batistă udă și să-i dau o în-ghițitură de apă.

Tu mi-ai salvat viața. Dumnezeu să te binecuvinteze, spuse el mulțumitor. Dacă n-ai fi ve-nit atunci când m-a lovit glonteale în fața pădurii, nu aș fi putut rezista. Morarul Bertin m-ar fi lăsat cu si-guranță acolo, chiar dacă m-ar fi găsit jos. El vorbea despre mine ca de un „prusac blestemat” care ar putea muri liniștit, iar, ceea ce a făcut, a făcut numai ca să-i fie pe

plac lui Pater. Da, Leonie, pot să-ți mulțumesc ție și mai întâi Tatălui ceresc, că mai trăiesc. Te-ai expus unui pericol foarte mare, ai știut acest lucru? - Cu siguranță!

Nu puteam spune nimic. Cât de mică îmi părea fapta săvârșită față de ceea ce a făcut prietenul meu părintesc pentru mine! Nu era el acela care m-a condus la picioarele Mântuitorului? Gândul, că l-aș putea pierde și pe el, m-a făcut să oftez adânc și a trebuit să-mi acopăr fața cu mâinile pentru a nu ve-dea necazul meu.

Nu ai vrea să-mi povestești ceva despre ta-tăl tău? întrebă el după o scurtă tăcere.

Cu plăcere i-am împlinit dorința care mă sus- trăgea de la necazul meu. Simțeam chiar bucurie să-i povestesc despre schimbarea cea mare în viața tată-lui meu, despre care a mărturisit chiar el însuși.

I-aș fi povestit de cele întâmplare cu dum-neavoastră, dar medicul Duprat nu a fost de acord, pe motivul că este prea slab pentru așa ceva. I-ar fi făcut o mare bucurie să știe că sunteți aici la noi, chiar și rănit, ca un ajutor.

Ca ajutor? întrebă el melancolic. O, Leonie, ce aș mai putea face pentru tine decât să te încredin-țez harului și milei Dumnezeului nostru și a Mântui-torului - Lui, care este Tatăl orfanilor!

În acel moment a intrat sora medicală în ca-meră. Privind bolnavul, ea descoperi imediat febra de pe fața lui și mă rugă:

Scuzați, domnișoară Leonie, dar vă rog să întrerupeți vizita dumneavoastră. Mă tem că a fost cam mult pentru el. Febra s-a ridicat.

Numaidecât m-am ridicat, întinzând bolnavu-lui mâna și spunându-i la revedere.

- Leonie, spuse el încet și melancolic, de ar da Domnul, care a spus că nu ne va părăsi cu nici un chip, să te binecuvinteze, să te sprijinească și să te ocrotească.

Mai târziu a venit Barbe la mine în cameră și mi-a spus că tatăl meu a chemat-o la patul lui înainte de a muri și i-a spus că este de acord cu dorința domnului von Wertheim ca, după terminarea războ-iului, să mă duc în Germania. I-a arătat și o sumă de bani și a rugat-o ca, după moartea lui, să pregătească această călătorie și să dea de veste domnului von Wertheim. Barbe era hotărâtă să mă însoțească.

Vestea aceasta m-a liniștit puțin. Până la apu-sul zilei următoare se ridicase un nou mormânt lângă cel al mamei mele care adormise de multă vreme.

După înmormântarea tatălui meu, în casa noastră a domnit o înțelegere bună. Cuvintele Sfintei Scripturi mă ridicaseră iarăși. Cât de înviorătoare sunt apele vieții în ceasuri de necaz! Și ce bucurie că le puteam împărți cu prietenul meu părintesc! El do-rea ca, atunci când nu

avea febră, să-i citesc câte un citat din Biblie. Acum încă nu putea fi vorba de ple-carea în Germania. Glontele tot nu era scos și febra creștea din zi în zi. Medicul Duprat aștepta ziua când adjutantul, care se mai însănătoșise, să poată fi tri-mis în tabără ca să aducă un medic specialist din armată, care să poată face operația nu foarte simplă. Numai dacă reușea operația, bolnavul putea să se facă din nou bine.

În sfârșit, a venit și ceasul când adjutantul a putut pleca cu scrisori de la domnul von Wertheim pentru mama lui, pentru sora lui și pentru tabăra de la Belfort. El a ajuns cu bine și chiar în după-masa aceea se apropiară de casa noastră tropote de cai. Am privit pe fereastră și am văzut patru călăreți ger-mani descălecând de pe caii lor. Cu inima tremurând de emoție priveam la domnul von Wertheim. Oare va reuși operația? Nădejdea că în curând totul se va rezolva și însănătoșirea va urma mă liniștea iarăși. Am trezit bolnavul și i-am spus că cei așteptați au sosit.

Roagă-te pentru mine, Leonie, m-a rugat el, și încredințează-mă în mâinile Tatălui nostru ceresc.

Cînd mă gândesc ce aveți de îndurat a- cum, domnule von Wertheim...

Cum, acestea sunt cuvinte spuse de o mică eroină, zise el glumind, care nu de mult timp a trecut noaptea prin pădure ca să salveze viața unui rănit?

Înainte de a-i răspunde, intră Barbe cu anun-țul că a sosit medicul german cu trei ofițeri și că tre-buie să înceapă imediat consultația, deoarece nu au prea mult timp la dispoziție.

Du-te, micuța mea prietenă, și adresează-te Domnului ceresc, fără a cărui voie nu cade nici un fir de păr. El va face totul cum este mai bine pentru noi.

O singură privire spre fața lui palidă mi-a do-vedit că nu erau vorbe goale cele pe care le rostea, ci erau cuvinte înrădăcinate puternic în credința în Cel care nu ne încearcă peste puterile noastre. Jos, în coridor, l-am întâlnit pe doctorul Duprat și l-am în-trebat dacă operația va dura mult. El spunea că în curând totul va trece cu bine, dându-mi încă puțin curaj. Apoi m-am retras în camera mea, dar am lăsat puțin ușa deschisă.

Ora următoare a trecut foarte greu. Așteptam, speram, mă rugam și eram mereu atentă la ușă. Deja începuse să se înnopteze. Se părea că minutele nu mai trec. Deodată, am auzit deschizându-se și închi- zându-se ușa, apoi s-au auzit voci. În sfârșit! Ascul-tam atentă la discuțiile de afară. Medicul Duprat în-trebă încet:

Atunci nu mai este nici o speranță?

Nici cea mai mică, răspunse medicul ger-man fără a șovăi.

Cu siguranță aveți mai multă experiență în astfel de cazuri, domnule coleg, spuse

medicul Du-prat. Spuneți-mi sincer: în cazul acesta ar fi trebuit să se hotărască altceva? Nu ar fi fost posibil să scoatem glonțul mai devreme?

Nu, aici nu vă faceți griji. Vedeți dumnea-voastră...

Medicul german încercă să descrie felul și măsura rănii. O, eu înțelesesem totul! Mă rugam: „Doamne, fie-ți milă!”

Medicii au coborât în camera de zi unde așteptau cei trei ofițeri. Eu am mers în camera mea unde am căzut în pat îndurerată, apoi mi-am pierdut cunoștința.

Cât timp am stat așa, nu știu. Când mi-am revenit, mi-am amintit de toate cele întâmplate. Am îngenuncheat în fața patului meu: „Doamne, ajută-mă sau mă prăpădesc!” Și el m-a ajutat. Atotputernicia Sa m-a întărit pentru a persevera în ceasul greu și pentru a nu-i arăta prietenului meu durerea care m-a cuprins. Avea destul cu a lui. Mântuitorul îmi în-drepta privirea spre El însuși. Așa cum Maria văzuse cândva lacrimi în ochii Săi, simțeam și eu mila Sa, apropierea Sa binecuvântată. Ce ajutor măreț este El când toate bizuirile omenești se arată neputincioase!

M-am ridicat și am intrat încet în camera bolnavului. În ochii lui se vedea o deplină liniște a sufletului său. Numaidecât am înțeles că el știe totul. Mult timp n-am schimbat între noi nici un cuvânt. Apoi el a început să se roage tare, încât am înțeles fiecare cuvânt. Furtuna din inima mea s-a liniștit, când el a vorbit de supunere și încredințare. Eu sim-țeam pe deplin prezența Domnului, care, în astfel de încercări, este gata să dea har ca să te predai în voia Sa și putere ca să rămâi neclintit. După ce bolnavul terminase rugăciunea, a încercat să mă consoleze. Cât plângeam! Și totuși mi se întipărea orice cuvânt, încât m-am așezat liniștită lângă patul său pentru a-l asculta. Vorbea puțin despre despărțirea trupească de cei pe care îi iubea, dar vorbea mult despre clipa când ne vom reîntâlni în fericita apropiere a Mântui-torului nostru Isus Hristos. Cât de mult dorea să trea- treacă dincolo pentru a fi cu Hristos!

Văzând cu ochii, el devenea tot mai lipsit de putere. Nici nu mai încerca să ascundă durerile, căci știa că în felul acesta îl voi lăsa mai ușor să meargă la Domnul. Despre diagnosticul medicului german nu era surprins ci, dimpotrivă, acum era pe deplin gata. Viața lui se apropia de sfârșit, iar el era în pa-ce. Și Barbe simțea acest lucru și se mira.

Așa se petrecuse cu acest om care mi-a fost un îndrumător spre Mântuitorul meu. De unde venea tăria lui cu privire la moarte? De unde venea această pace adâncă a sufletului său? Și de ce despărțirea lui îmi provoca un astfel de chin, încât pacea sufletului meu aproape dispăruse de tot? O, astăzi știu! între inima și necazul său era *Isus* și între inima mea și Isus stătea *necazul* meu. De fapt, mai aveam puțină putere ca să-mi ascund durerea mea, dar până

când?

Trei zile mai târziu, veniă doi ofițeri de la armata germană din Belfort, prieteni ai domnului von Wertheim, care aduseseră scrisori și trebuiau să ia un răspuns. Numaidecât au fost conduși la patul bolnavului. În timp ce eu scriam niște scrisori în ca-mera de alături, auzeam ce cuvinte serioase le spu-neau prietenilor lui. După aceea le-au fost date scriso-rile pentru poșta militară, și-au luat repede rămas bun și au plecat.

Când am intrat în cameră, am văzut că vizita obosise prea tare pe prietenul meu. Era întins pe patul lui, era palid ca un mort și avea ochii închiși. Oare o fi și un alt motiv care l-a făcut așa de neputincios? Am văzut că ținea în mână o scrisoare cu chenar negru.

Domnule von Wertheim, șopti eu, ce este...?

El deschise puțin ochii:

Mama mea - mama mea a mers înainte în cer - în curând o voi vedea iarăși acolo.

Cum, mama dumneavoastră bună?

Domnul a luat-o la El, spuse el încet și foarte scurt. Eu sunt mulțumit pentru acest lucru. Ea este la El care a iubit-o și s-a dat pe Sine însuși pentru ea. Dar o văd - în curând...

Dar Thekla - săraca Thekla? am întrebat eu.

Și ei îi va fi spre bine. Și ea este a Domnu-lui și El îi va despăgubi pierderea mamei și a frate-lui; de aceasta sunt sigur. Tu trebuie să mergi la ea și timpul acestui război să-l petreci acolo. Ea îți va fi soră - și mamă. Deci, copila mea, nu plânge pentru mine, căci despărțirea durează numai un timp scurt. Speram să te conduc în patria mea. Dar Domnul a rânduit altfel - în dragostea și înțelepciunea Lui. El va fi cu tine în toate zilele.

Bolnavul era epuizat și adormise. Dar, după aproximativ o jumătate de oră, s-a trezit și m-a rugat să-i citesc și celelalte scrisori. Erau patru scrisori cu diferite date. Una era de la mama lui și era scrisă cu câteva săptămâni înainte de moartea ei. Ea îi scria că se simte foarte slăbită și dorește să meargă în curând la Domnul ei. Cât de frumoase erau cuvintele pe ca-re le adresase fiului ei, la care se gândea ziua și noaptea! Celelalte scrisori erau de la Thekla. Logod-nicul ei, Karl Ehrhardt, care de mult era socotit printre cei morți, a scris în sfârșit. El a fost luat ca pri-zonier în Villejuif și nu de mult a fost eliberat. Răni-rea lui a fost grea dar nu de moarte. Însănătoșit de-plin, era acum la post într-o unitate a armatei din apropierea Parisului. În altă scrisoare Thekla își ex-prima grija pentru starea sănătății mamei și dorea prezența fratelui. A treia scrisoare aducea vestea morții mamei și a fost scrisă după această pierdere; ea conținea rugămintea către bolnav ca măcar o zi din concediul său să o petreacă acasă. O, Thekla nu știa care era starea fratelui ei!

Totul trece - Isus rămâne, șopti bolnavul, după ce am terminat de citit scrisorile. Iarăși închise ochii și adormi de oboseală. Mai vorbi câteva cuvîn-te cu mine, după ce își deschise ochii. Trăsăturile feței erau senine, vocea lui se auzea liniștită și blândă. Fiecare cuvânt, care îmi era adresat, era o mărturie a credinței, a dragostei și a nădejzii care s-au imprimat adânc în mintea mea. Și, când se ruga, ce încredere neclintită strălucea în privirea lui!

Se făcu seară și Barbe veni să mă înlocuiască pentru puțin timp. Atunci mâna lui căută după a mea și el mă rugă încet:

În seara asta rămâi, Leonie!

Și în acea noapte adormi în pace.

Ce-mi mai rămâne să vă povestesc? O, da, încă multe! Când în dimineața aceea de decembrie mă treziseam din buimăceala mea, mi-a trebuit mult până când am fost în stare să-mi adun gândurile. În-durarea Mântuitorului meu nu m-a lăsat să simt atât de tare pierderea, căci știam pe cel decedat într-o fericire nespusă. Mi-am dat seama cât eram de singură numai când prietenul meu a fost dus la locul lui de odihnă. Pater Fontaine preluase grija înmormântării lângă tatăl meu.

Cât de goală era acum casa noastră! Până în acel moment nici nu am putut plânge. Dar, când si-criul a fost dus pe poartă afară și se făcu o mică sta-ționare în locul unde îmi dăduse el Biblia, mă cu-prinse un tremurat puternic și cu strigăte mari m-am aruncat în brațele bătrânei mele prietene - și atunci lacrimile, pe care le așteptasem atât de mult, au înce-put să curgă. Am plâns până când am adormit de epuizare și apoi m-am trezit ca să plâng din nou.

Și, următoarele zile? Barbe, Etienne și medicul Duprat își dădeau toată silința ca să mă console-ze, dar fără nici un folos. Abia după o săptămână de la înmormântare îmi revenisem puțin lăuntric. A- cum, de prima dată după atât timp, simțeam dorința de a citi Cuvântul lui Dumnezeu și, în lumina aces-tui Cuvânt, am recunoscut cât de slabă era credința mea și cât de mult mă sprijineam pe un om. Mi-am ridicat ochii spre dragostea plină de milă a Mântui-torului meu, care cunoștea lacrimile mele și care putea să le șteargă.

Barbe mi-a amintit că dorința tatălui meu era să părăsesc Franța pe timpul războiului. Iar când au început să se facă pregătirile de drum, i-am spus că domnul von Wertheim a spus categoric că trebuie să așteptăm pașaportul care va fi trimis prin unul din prietenii săi, un ofițer. Nu mă puteam împăca cu gândul părăsirii locului unde părinții și domnul von Wertheim erau înmormântați. Ceea ce doream să fac era de fapt necugetat; dar eu eram doar un copil. Barbe cedă după voia mea. Băieții din casă au fost lăsați liberi, așa încât am rămas numai cu Barbe, Etienne și Pierre care aparțineau de casa noastră. Etienne, care deseori era plecat și urmărea

întâm- plările războiului, aproape niciodată nu se întorcea fără să aducă câte o veste tristă cu privire la săraca noastră țară. Germanii aveau aproape toată țara sub control. Numai mulțimea de partizani se părea că le dădea de cap. Iar când Etienne rămânea pe acasă, îi vorbeam deseori despre Cuvântul lui Dumnezeu și lucrurile veșnice. Acum el nu mai făcea nici o obiec-ție și asculta cu plăcere ori de câte ori îi citeam. În-cetul cu încetul, vedeam că Duhul lui Dumnezeu lu-cra și în sufletul său. În ce o privea pe Barbe, ea mai ținea cu hotărâre la ceremoniile bisericii, dar nu mă îndoiesc că l-a cunoscut pe Acela care este viața veș-nică. Tatăl ei a fost păstor și ea și-a petrecut viața la turmele de oi pe care deseori le păstorea. De aceea nu-i venea greu să înțeleagă dragostea Domnului Isus ca Păstorul cel bun pentru ai Săi. Deseori lacri-ma când îi citeam din Cuvântul lui Dumnezeu locuri care îl prezentau astfel pe Domnul Isus. Văzuse mu-rind și pe prietenul nostru german. Ea auzise din gu-ra lui mărturia despre harul și dragostea lui Isus și aceste impresii nu se mai puteau șterge. - Eu sunt si-gură că Păstorul cel bun a primit-o ca pe o oaie a Sa.

Și eu? Durerea pentru marea pierdere mi-a dat de gândit mult timp. Cuvântul lui Dumnezeu însemna mult pentru mine: un izvor vindecător care deseori mă înviora. Dar eu eram încă un copil neștiutor, fără un conducător care cu mână tare să mă conducă la un loc de adăpost. Când unele zile de iar-nă erau mai liniștite, făceam câte o vizită în cimitir; dar cel mai mult timp îl petreceam în camera de stu-diu a tatălui meu. Viața îmi devenise atât de pustie și cerul părea deseori așa de departe.

Într-o zi am primit o scrisoare de la Thekla. Ea conținea cuvinte de durere pentru fratele ei, dar și de compătimire pentru mine. Thekla mă ruga insis-tent să merg la ea cât mai curând posibil. Ea era acum atât de singură și, legate în durerea noastră, ne vom consola una pe alta.

Aceste rânduri erau chiar după gândurile Barbei. Și medicul Duprat era pe deplin convins că un alt mediu avea să-mi facă bine și a forțat plecarea mea. Eu nu m-am împotrivit. Barbe făcuse planul ca Etienne și Pierre să rămână acasă, în timp ce ea mă va însoți și apoi se va reîntoarce pentru a aranja toa-te lucrurile cu privire la drepturile mele asupra pro-prietății. Între timp mi-a devenit clar că vechiul cas-tel nu va mai putea fi căminul meu; - Dar gândurile oamenilor nu sunt totdeauna gândurile lui Dumne-zeu.

Într-o dimineață înnorată de iarnă m-am dus ca de obicei la cimitir. Îmi mai rămăseseră numai câteva zile până la călătoria în Germania. Mă reze- masem de nukul cel mare, sub ale cărui crengi se a- flau mormintele celor dragi, și citeam inscripțiile de pe crucile simple de lemn, care arătau locul de veci al tatălui meu și al prietenului german și care con-trastau cu

piatra albă de marmoră, pe care se putea citi numele mamși mele. Iarăși mă simțeam deosebit de părăsită. Atunci am auzit o voce blândă. Era bă-trânul Pater Fontaine. Mă văzuse de pe fereastra micii sale camere. Mă conduse până la stradă și acolo, spre mirarea mea, am întâlnit trupe franceze. Pater mă conduse pe un drum lăturalnic până în fața porții și, înainte de a ne despărți, m-a avertizat să nu mai părăsesc casa în următoarele ore, căci va fi. foarte periculos.

Și casa noastră era plină cu soldați. Etienne și Barbe îi serveau cu băuturi răcoritoare. Am alergat repede în camera mea. Cât îmi doream liniștea și pa-nea! Și de această dată m-a consolat Mântuitorul meu. Nu e întunericul cel mai mare înaintea zorilor? Un astfel de întuneric petrecusem la cele trei mor-minte. Am plâns și chiar m-am certat cu Dumnezeu. Acum însă răsărea lumina. Din curte și din încăperi-le de jos se auzea larmă, dar eu nu luam seama la ea, pentru că eram adâncită în citirea evangheliei după Ioan, capitolul douăzeci, până am ajuns la versetul: „dar nu știa că este Isus.” Aceste cuvinte m-au im-presionat puternic. La fel ca și Măriei, care plângea și nu-L cunoscuse pe Isus, mi s-a întâmplat și mie. Nu-L cunoscusem din cauza lacrimilor și a durerii mele pe Acela care, cu mâinile străpunse, mi-a venit în ajutor. Precum Maria, am căzut și eu la picioarele Lui și am strigat: „Rabuni!” Și în timp ce îmi ascun-deam fața în mâini și îmi vărsăm inima cuprinsă de spaimă, mi-au căzut ca niște solzi de pe ochi. L-am văzut în apropierea mea pe Cel care își dăduse viața pentru mine și care m-a asigurat că mă va iubi până la capăt. Eu I-am recunoscut păcatul și necredința necazului meu egoist. Nu intervenise El în aceste ceasuri grele? Abia acum mi-a devenit clar că Lui, care și-a jertfit viața pentru mine, îi aparține și viața mea. Am pus necazul meu, viața, chiar pe mine însămi la picioarele Lui ca El să domnească asupra mea. Acest moment deveni o piatră de hotar impor-tantă pe drumul vieții mele.

Larma din casă se mărea și deodată s-a des-chis ușa și intrară mai mulți soldați. Eu m-am ridicat și i-am privit uimită. Unul din ei spuse:

Scuzați-ne, domnișoară, dar vă rugăm să vă puneți în siguranță în partea din dos a casei. Aici se va împușca imediat!

Până să dau un răspuns, Barbe veni în came-ră și îi rugă pe soldați:

Aici nu, aici nu! Vă rog, părăsiți camera, nu vedeți că aici este domnișoara?

Prinse cu putere de umeri pe unul din bărbați și îl împinse afară din cameră. Ceilalți au mai ză-bovit puțin, apoi au ieșit și ei, și Barbe închise ușa după ei.

Ce s-a întâmplat, Barbe? am întrebat când se întoarse plină de spaimă și mă cuprinse în brațe.

O, copilo, este groaznic, începu ea să plân-gă. Cum să te salvez? O, micuța mea dragă!

Dar, Barbe, Dumnezeu este doar cu noi. Spune-mi, ce ne stă în față. Se va lupta aici?

Da, copilo! O parte din soldații noștri, care până acum au stat în pădure, s-au retras în sat, iar germanii sunt în urmărirea lor. Cu siguranță casa noastră va fi prima nimicită. Soldații noștri au ocu-pat toate ferestrele și afară este păzită din toate părțile. Eu n-am putut să te avertizez mai repede și a- cum este prea târziu! De-ai fi fost tu acum în Ger-mania, în siguranță!

Deci, ne găseam între două trupe care se răz- boiau! Simțeam un tremurat ușor, dar am rămas li-niștită.

Draga mea Barbe, am spus eu, oare va lăsa Păstorul oile sale fără adăpost, când vine lupul sau când se ivește vreo vijelie asupra lor? Și Domnul Isus, Păstorul tău și al meu, ne va părăsi oare în pri-mejdie?

Ea și-a acoperit fața cu mâinile și a început să plângă. Eu am luat Biblia și am citit liniștită Psal-mul 23. Abia terminasem, și lupta începu. Auzeam împușcături, strigăte, strigăte după ajutor și în sfârșit tunete ale împușcăturilor. Casa noastră veche pocnea din toate părțile. Ne aruncasem pe podea, căci multe gloanțe zburau prin cameră. Se făcu o pauză și nu se mai auzi nici o împușcătură. Oare să fi trecut deja totul? Barbe se apropie de fereastră și privi afară.

Oamenii noștri s-au retras, spuse ea.

Apoi a început din nou a se împușca. Cu si-guranță, mai erau trupe în casă. Deja germanii intra-seră înăuntru cu țipete. Urmă împușcătură după îm-pușcătură. Deodată Barbe, ținându-se de cap, căzu la pământ. Am strigat de spaimă și m-am aplecat asu-pra ei strigându-i numele, dar nu mai dădea nici un semn de viață. Trebuia să caut ajutor. Când am des-chis ușa, mi-a venit în față un nor de fum. Numai-decât am văzut că partea de jos era în flăcări. îngro-zită, toate încheieturile mi se paralizaseră pentru câ-teva clipe. Deodată am văzut câțiva soldați de-ai noștri retrăgându-se dintr-o fereastră și disperată am strigat la ei:

Ajutor, ajutor! Aici este cineva rănit grav!

Doi soldați au venit și au luat-o pe Barbe.

Fumul aproape nu ne îngăduia să respirăm. În ultima clipă mi-am luat Biblia mea.

Grăbiți-vă, domnișoară, altfel va fi prea târ-ziu! mă avertiză unul din bărbați și, trecând cu greu prin fum și foc, am ajuns în sfârșit afară. La o oare-care depărtare de casă cei doi au pus-o pe Barbe jos. Unul din ei se aplecă asupra rănitei.

Este moartă, spuse el încet. Acum nu mai puteți face nimic pentru ea. Gândiți-vă la siguranța dumneavoastră, domnișoară!

Priveam înapoi la casa noastră. Era toată în flăcări. Cât timp am stat lângă prietena mea nu mai știu. Se întunecase. Ici-colo mai cădeau fulgi de zăpadă. Tremuram de frig, dar nu mă puteam hotărî să o părăsesc pe Barbe, căreia nu mai aveam ce-i face. Deodată m-a speriat o larmă puternică. O ploaie mare de flăcări a luminat tot Întunericul în momentul când tot acoperișul s-a dărâmat. Casa mea părintească a devenit jaful flăcărilor împreună cu biblioteca tatălui meu și manuscrisele sale, lucrarea atâtor ani. Numai Biblia mea cea mică împreună cu Biblia domnului von Wertheim, care le aveam în geantă, au fost salvate. Ce liniștită priveam spre viitor în acele clipe! Știam că mă aflu în mâna tare a Mântuitoru- lui.

În sfârșit a venit în ajutor și Pierre. El se ascunde la începutul luptelor într-un colț al clădirii din spate și acolo aștepta terminarea împușcăturilor. După ce căutase după mine și Barbe, alergase în sat ca să afle ceva despre noi. Pe drum s-a întâlnit cu Pater Fontaine căruia îi spuse unul din soldați că, în apropierea casei care a ars, stă o fată lângă o femeie moartă și așteaptă ajutor. După multă căutare ne-au găsit și au dus-o pe Barbe în casa preotului. Eu i-am urmat. Ajunși acolo, am băut un ceai fierbinte și puțin mai târziu am uitat toată nenorocirea pentru câte-va ore de somn adânc.

Când m-am trezit în următoarea dimineață și mi-am amintit de evenimentele groaznice petrecute cu o zi înainte, am plâns mult. Dar din nou Domnul mi-a dăruit putere și încredere. Mântuitorul mi-a îndreptat gândurile spre El. Mă rugam: „Doamne, Tu mi-ai luat totul, părinții mei, învățătorul meu, patria mea și prietena mea. Dar Tu mi-ai rămas. Și tu ai spus: Eu nu te voi părăsi! Nu, Tu nu te vei depăra de mine. Și eu vreau să mă mulțumesc cu Tine. Tu cunoști necazul meu și părăsirea mea. Tu nu mă vei certa pentru lacrimile mele, dar tu mă vei păzi ca tristețea mea să nu mă apese la pământ. Afară de Tine nu am pe nimeni. Dar Tu îmi ești de ajuns. Și acum, Doamne, arată-mi ce să fac.”

Această rugăciune a fost ascultată. Peste ini-mă mea zdrobită veni o pace adâncă. Eu aflasem dragostea care consolează, harul care întărește și puterea care susține. Da, sufletul meu era plin de pace și eram gata să trăiesc și să lucrez, să aștept și să rabd.

În curând am aflat ce misiune aveam pentru timpul care urma. Când părăsisem în dimineața a- ceea dormitorul, auzisem gemete ușoare. Servitoarea preotului, care mă întâlnise pe coridor, mă conduse într-o cameră mică. Acolo, spre mirarea mea, am văzut mai mulți soldați întinși pe paie care se luptau cu moartea. Lângă ei stătea bătrânul Pater deplin epuizat. Deci mi se arătase câmpul activității mele de aici înainte.

Câte nu erau de făcut în acele zile în satul nostru! Clădirea școlii era ticsită de răniți și muri-bunzi. Cu toate că eram doar un copil, simțeam că Domnul îmi dăduse darul să-i

îngrijesc și să-i consolez pe bolnavi. Cât de mulțumitor mă privea câte un soldat căruia îi dădeam câte o înghițitură de apă rece! Iar unii încercau să-mi prindă mâna, când le citeam din Biblia mea cea mică. Și astăzi mulțumesc Domnului meu că nu m-a lăsat să rămân în necazuri-le mele personale, ci m-a făcut capabilă să mă ocup de suferințele altora.

Hotărârea mea devenea din zi în zi mai sigură ca să mă dedic acestei slujbe, după ce Barbe împreună cu cei jertfiți în luptă au fost înmormântați în cimitirul nostru. Eu vorbisem cu Pater Fontaine despre aceste lucruri. Bătrânul începu să plângă rugându-mă să nu mă expun în felul acesta altor întristări din care gustasem deja destul. El m-a făcut atentă asupra tinereții mele și asupra naturii mele plătând și asupra greutăților unei astfel de slujbe. Dar eu vedeam acest drum arătat din partea Domnului și eram convinsă că El se poate folosi de mine așa cum sunt și că mă va sprijini în toate. După câteva zile de la înmormântarea Barbei, mă aflam cu medicul Duprat în drum spre un lazaret din câmp în Vesoul, și de acolo am mers mai departe unde erau foarte necesari medicii și îngrijitoarele.

Cu o zi înainte de plecarea mea se întorsese și Etienne. Cât s-a speriat când a văzut casa noastră dărâmată! Mai uimit a rămas, când i-am povestit despre planurile mele. El a încercat să mă lămurească că să mă las de ele. Dorea să mă ducă la ceva ru-de din Havre care, cu siguranță, mă vor primi pentru restul zilelor războiului. Dar eu nu am acceptat, cu toate că el insista mult de tot. I-am dăruit Biblia mea franceză, căci eu o mai aveam pe cea germană primită de la domnul von Wertheim, înainte de a muri. L-am rugat insistent să citească în ea, pentru a găsi în Isus mântuirea și pacea, și i-am promis că o să-i scriu regulat. Așa a trebuit să ne despărțim și, trebuie să-o spun, cu inima îndurerată.

Înainte de plecarea mea, îi scrisesem Theklei și i-am explicat planurile mele. Ea trebuia să știe din ce cauză nu puteam merge în Germania și cu siguranță va fi de acord cu planurile mele.

În noul loc de muncă aveam multă treabă. La tot pasul întâlneam câte un necaz care mă depășea. Dar Domnul îmi dădea puterea necesară, cu toate că uneori ajungeam la disperare. Dar această slujbă mă bucura totuși. Pansarea rănilor celor suferinzi era pentru mine legată de o adâncă pace și bucurie liniștitoare, care mă făcea să uit necazurile mele. Și nu era oare o binecuvântare să povestești acestor tineri, care tremurau în fața morții și a veșniciei, despre Domnul Isus, Mântuitorul păcătoșilor și apoi să-i vezi pe unii cum ochii lor încep să strălucească de nădejde? Da, încă și acum proslăvesc pe Domnul când îmi amintesc de cei deznădăzduiți, cărora le-am putut aduce înviere trupească și duhovnicească.

Cu siguranță că slujba mea era aproape nimic față de nenorocirea masivă din acele zile.

Dar dacă o picătură de ploaie înviorează și numai o floare veste-jită...? Fiecare zi îmi dădea ocazia să stau la multe paturi ale bolnavilor și să le vorbesc de dragostea Mântuitorului. - Lui să-I fie aduse mulțumiri!

Lazaretul nostru mergea dintr-un loc în altul și unde era mai mare nevoie. Inima mi se rupea la vederea atâtor jertfe tinere, dintre care cei mai mulți erau aproape copii. Ce nespus de trist era să vezi a- ceste vieți tinere secerate așa de goaznic, așa de re-pede, ca și florile de pe câmp de coasa cosașului! În deosebi nu pot uita privirea unui băiat. Avea o față palidă cu ochii lucind de febră și spaimă. L-am auzit plângându-se mereu: „Cine va spune mamei mele?” Săracul băiat! Și săraca mamă! în următoarea zi a fost pus în mormânt.

În sfârșit nu se mai auzeau împușcături. Răz-boiul se sfârșise. În zilele acelea mă aflam în fața zi-durilor de apărare ale Parisului. Am plecat pe urme-le războiului și peste tot, unde era nevoie de ajutor, ne opream. Puterea mea era epuizată. Eforturile din ultimele luni mă zdrobiseră. Totuși nu puteam să mă las așa de ușor de serviciul meu. Și câte mai erau de făcut! Câte răni mai erau de legat!

Îi scrisesem deja de mai multe ori Theklei. Mă simțeam tot mai mult atrasă spre ea. Gândul că sora prietenului meu părintesc simțise cu mine ace-leași necazuri mă consola mult. Fiecare rând al scri-sorilor ei îmi dădea de înțeles că era o credincioasă, care împărtășea aceeași nădejde vie ca și fratele ei. Se părea că scrisorile mele n-au ajuns la ea.

Într-o dimineață, când, ca de obicei, treceam prin camera bolnavilor, am observat într-un pat o înfățișare nouă. Doi ochi vioi mă priveau nerăbdă-tori. Am mers spre el și atunci am aflat că era ger-man și că a fost rănit de un soldat care a umblat ne-atent cu muniția. Nu se plângea, dar se simțea din glasul lui părerea de rău că, fiind ofițer, nu putea merge cu compania lui acasă.

După ce medicul l-a consultat și s-a îngrijit de rănile lui, m-am îndreptat împreună cu medicul spre un alt rănit. Peste tot întâlneam fețe roșii de fe-bră și a căror înfățișare arăta că pentru ei pacea s-a făcut prea târziu. Rareori întâlneam câte o privire mai veselă, când medicul le vorbea de o însănătoșire grabnică. După vizită, împărțeam cu alte două îngri-jitoare medicamentele și masa pentru cei bolnavi. Apoi luam Biblia și citeam fiecărui rănit câte un ver-set din Cuvântul lui Dumnezeu. Am ajuns și la patul ofițerului german. Chiar doream să-i citesc, dar un alt rănit m-a strigat din cealaltă parte a încăperii. A- tunci ofițerul m-a rugat să-i dau pentru câteva mi-nute Biblia mea, în timp ce eu mă interesam de cel ce mă chemase.

Tânărul care mă chemase nu mă lăsă așa de repede să plec de lângă el. Simțeam cât sunt de slabă ca să fac ceva pentru binele muribundului, dar eram fericită pentru a putea să-i

spun ceva despre dragos-tea Mântuitorului. I-am spus că sângele Domnului Isus curățește de orice păcat și că harul Său poate mântui și în al unsprezecelea ceas. Am văzut clar că bolnavul a devenit mai liniștit. Adormise rostind nu-mele Isus.

Apoi am mers din nou la patul germanului. El m-a privit emoționat.

Soră, vă rog, spuneți-mi cum ați ajuns în posesia acestei cărți? Unde este el, domnul von Wertheim? Numele lui stă scris aici pe prima pagină; îl cunoașteți? Ce știți despre el?

El este pentru totdeauna la Domnul Isus.

El este...? strigă cel rănit. Nu mai trăiește? O, asta trebuie să fie o greșală! Sunteți sigură că nu mai trăiește?

Da... din păcate... știu sigur.

Căzu pe pernă și își acoperi fața cu amân-două mâinile. Am șezut mai mult timp lângă el, as- cunzându-mi durerea în mine. În sfârșit mă privi. Cu ochii în lacrimi, spuse încet:

Cât de mult am pierdut, dar pentru el nu mai este suferință! O, cât am pierdut de mult! Atunci bărbatul începu să plângă ca un copil.

Am șezut mult timp lângă patul său. Apoi mă privi iarăși și spuse încet:

Iertați-mă, soră, dar această veste m-a dăru-mat. Domnul von Wertheim a fost cel mai bun prieten al meu; eram ca frații. Unde și când a murit?

El a murit la cinci decembrie într-un sat mic, în Vogesen.

Cum s-a întâmplat? A fost rănit în luptă? a întrebat el mai departe.

Nu, glonțul unui partizan l-a lovit, i-am explicat eu. În octombrie venise cu compania în satul nostru și, împreună cu câțiva oameni, a stat în casa noastră. Noi, asta înseamnă tatăl meu și cu mine și toți oamenii din casă, în curând am putut să-l privim ca pe prietenul nostru. Mai mult de o săptămână a rămas la noi. Iar după câteva săptămâni, la întoar-cerea lui spre Belfort, într-o pădure mică de lângă satul nostru, a fost lovit de un glonț care l-a doborât la pământ. A fost adus în casa noastră și după câteva zile a murit. Dacă l-ați cunoscut, atunci puteți să vă închipuiți sfârșitul său plin de pace. Mormântul lui este în cimitirul nostru în apropierea mormintelor părinților mei.

Și cunoașteți pe ai lui? întreabă el. El are o mamă și o soră.

El are o soră și a avut o mamă, am răspuns eu.

Cum... el a avut o mamă?

Da, Domnul nu a lăsat-o ca să audă de pier-derea fiului ei. Ea a mers cu puțin timp înaintea lui în patria veșnică.

Deci amândoi au plecat! spuse el mișcat. Apoi a adăugat: săraca Thekla, nici mamă și

nici frate!

Atunci am spus: Dumneavoastră sunteți Karl Ehrhardt!

Rănitul mă privi încremenit:

Da, așa mă cheamă. Ați aflat numele de la prietenul meu...?

De la el și de la Thekla.

De la Thekla? O cunoașteți și pe ea? Ați au-zit ceva despre ea în ultimele săptămâni?

Vă rog, povestiți-mi ce știți!

De câteva săptămâni nu am mai primit nici o veste de la ea. Acest lucru pentru că lazaretul nostru s-a mutat din loc în loc.

Așa de tânără v-ați pus în slujba bolnavilor. De cât timp sunteți în slujba aceasta?

Din decembrie.

Cum a putut tatăl dumneavoastră să vă la-se?

Eu nu mai am tată și nici patrie. Tatăl meu a murit cu câteva săptămâni înaintea domnului von Wertheim, iar casa părintească a devenit o ruină.

Sărmană copilă! spuse el plin de compătimire. Acum înțeleg mila dumneavoastră pentru toți care sunt în necaz. Iertați-mă fiindcă, prin întrebările mele, v-am amintit de zilele cele grele. - Eu am im-presia că sunteți la sfârșitul puterilor; nu sunteți prea epuizată? Nu ar trebui să faceți o pauză pentru un timp mai lung? Și, fiindcă nu mai aveți patrie, vă propun să mergeți la Thekla pentru a vă reface. Ea vă va primi cu bucurie, ca pe o prietenă, de asta sunt convins. Va fi o bucurie pentru ea să se revanșeze de tot ce ați făcut pentru fratele ei.

Cu durere, îmi aminteam de prietenul meu care s-a dus acasă, și această durere mă copleșea. Dar durase numai o clipă. Mi-am amintit de lucrul meu; țineam în mână coșulețul cu medicamente. Îna-inte de a mă ridica, am luat din geantă ultima scri-soare de la Thekla și i-am dat-o logodnicului ei. Știam că această scrisoare îi va spune tot ce era ne-cesar și pe mine mă scutea să mai desfac rănila a- proape vindecate.

Mai trecusem o dată prin sala bolnavilor și priveam la răniți. Niciodată nu am simțit atât de clar că acum sunt la sfârșitul puterilor. Când am trecut iarăși pe la patul ofițerului, îmi întinse mâna și spuse mișcat:

Acum știu totul; dumneavoastră trebuie să îmi acordați locul unui frate. Ca un frate voi fi la dispoziția dumneavoastră. Sănătatea dumneavoastră vă spune să părăsiți cât mai repede acest loc de mun-că. În câteva zile, dacă vrea Dumnezeu și se împli-nesc spusele medicului, voi merge în patria mea. Mă veți însoți! Thekla vă va îmbrățișa cu multă dragoste.

Nu puteam să vorbesc. Cât de minunat con-duse Domnul toate lucrurile! S-a deschis o

ușă și era clar că nu mai puteam rămâne mult timp în acel ser-viciu. Am mai vorbit puțin împreună, și apoi m-am dus la bolnavul cu care am stat înainte de vorbă. Pusă în fața morții, uitasem de problemele mele. Cu puține clipe înainte de miezul nopții, tânărul muri murmurând cuvinte de pace și nădejde.

Am părăsit spitalul și am mers la medic pen-tru a primi alte ordine. Îndată ce mă văzu, dădu din cap.

Nu, copilo! Pentru tine s-a terminat aici. Tu ți-ai îndeplinit misiunea și nu pot să te mai las să lucrezi. Fii mulțumită de ceea ce ai putut face și mulți, mulți bărbați îți vor mulțumi întreaga lor viață pentru toată osteneala.

Când domnul Ehrhardt a fost gata de călătorie, am părăsit împreună cu el Franța.

Călătoria îmi apare acum înaintea ochilor ca un vis. Un accelerat ne duse numaidecât peste graniță. Am fost așa de impresionată de tot ce vedeam, încât am uitat de casa mea. În prima noapte am în-noptat la rudele domnului Ehrhardt. Mâini bune mă îngrijeau. În următoarea zi am plecat mai departe. Domnul Ehrhardt înștiințase pe logodnica sa, printr-un prieten care plecase cu regimentul acasă, că este rănit și că va veni mai târziu. Ajunși la ultima stație, am pornit cu o trăsură deschisă. Însoțitorul meu era foarte fericit, iar eu eram atât de obosită după atâtea impresii de călătorie.

Ajunsesem la țintă într-o zi răcoroasă de martie. Încă de la poarta orașului, în care domnul Ehrhardt își petrecuse tinerețea, mulți cunoscuți îi întindeau mâna și îi urau bun venit. Trăsura a mers mai departe până când, în sfârșit, am ajuns în fața unei case impunătoare. Eram acasă. Bătrânul sluji-tor, care la bătaile noastre la poartă ne deschise îndă-tă, recunosc pe domnul Ehrhardt și îi întinse mâna. Și eu am fost salută-tă respectuos. Am urcat treptele de piatră și am ajuns într-o cameră mare care era a- ranjată cu o mobilă veche dar foarte prețioasă.

Urmam în tăcere pe domnul Ehrhardt prin multele încăperi. În fața unei uși rămase deodată pe loc. A bătut la ușă, apoi am intrat; prima mea privire a rămas pe o fată tânără, frumoasă și îmbrăcată în doliu care era ocupată cu un lucru de mână. În ulti-mele raze ale soarelui, care cădeau pe fața fetei, am putut s-o recunosc imediat. Cât de mult semăna cu fratele ei! Cu un strigăt de bucurie, a sărit în sus și se aruncă în brațele lui Karl Ehrhardt.

Atunci privirea ei căzu asupra mea. Mă privi foarte mirată:

- Dar Karl, cine este această domnișoară? Dar deja știa: O, draga mea Leonie, draga mea Leo-nie!

Se lăsă de logodnicul ei și mă îmbrățișă pe mine. Cât de scumpă mi-a devenit Thekla

chiar din acel moment! Inimile noastre se simțeau legate printr-o legătură care nu se mai putea desface.

Aproape după un sfert de an s-a căsătorit cu Ehrhardt. El își părăsise serviciul dedicându-se ad-ministrării întinsei moșii. Amândoi se purtau cu mi-ne cu o adâncă dragoste. Mă simțeam ca acasă. Când am fost mai în putere, am avut dorința să vizitez spitalul din apropiere. Și acolo se arătau durerile războiului. Mulți răniți așteptau însănătoșirea. Deoa-rece aveam destulă experiență în acest domeniu, mi s-a aprobat să ajut în acel spital. Deseori Thekla dă-dea din cap, când veneam seara obosită acasă. Dar, când vedea cât de mult îmi place această slujbă, mă strângea în brațele ei. Deseori vizita bolnavii de care îi povesteam că au nevoi în familiile lor și le ducea într-un coș tot felul de alimente.

După aproape doi ani tânăra familie a primit un băiețel. Bucuria a fost mare. Dar, din păcate, Thekla s-a îmbolnăvit, și starea ei se înrăutățea me-reu. Imediat am anunțat la spital plecarea mea și a - cum o îngrijeam pe Thekla. Criza se repeta mereu și boala se schimba foarte încet în mai bine. Micuțul Conrad creștea. Curând mi-a zâmbit și am devenit iarăși bucuroasă.

Bucuria mea s-a înnoit prin cele două scrisori care au venit din patria mea. Prima era de la Pater Fontaine, care îmi scria pe un ton părintesc și îmi descria schimbările din satul nostru trecut prin încer-carea grea a războiului. Îmi mai scria că s-a început refacerea caselor care au fost dărâmate, dar el nu va mai apuca terminarea lor. Presimțirile bătrânului Pater s-au adeverit cu o lună mai târziu. Fie ca Domnul să se fi îndurat, în harul Său, și de sufletul lui! - A doua scrisoare era de la Etienne. El a fost luat de neamuri înstărite și, imediat după război, a continuat studiile. M-am bucurat nespus de veștile lui, căci prin Biblia mea a găsit pacea cu Dumnezeu. Acum nu mai dorea să studieze dreptul, ci medicina. Dorea să poată ajuta și el pe cei săraci și pe cei care erau în nevoi. La sfârșit mă anunța că unchiul lui l-a ajutat să pună în ordine drepturile mele pentru administra-rea locului de casă. Nu era și acesta un motiv de bu-curie?

Așa trecea an după an. Micuțul Conrad era iubitul casei. Eu eram „mătușa Leonie.” Viața mea se scurgea liniștit în comparație cu ce a fost mai îna-înte; eram într-o nespusă bucurie. Poate uitam de pa-tria mea, dacă nu intervenea schimbul regulat a scri-sorilor între mine și Etienne care mereu îmi amintea de ea. El se ocupa serios de studiu și își lua cu bine examenele.

Au trecut șase ani de la terminarea războ-iului, când Karl a fost chemat în patria mea de un-chiul lui Etienne ca să poarte o discuție asupra moș-tenirii părinților mei. Atunci de

prima dată am simțit dorul de casă. Cât de mult mi-aș fi dorit să merg cu el! Dar pentru că plănuisem cu Thekla să facem în vară o călătorie la mormântul fratelui ei, am renunțat de data aceea. După o săptămână bună Karl se în-toarse înapoi.

Da, el s-a întors și a adus pe Etienne cu el! Ce revedere după așa mult timp! Cât de mult se schimbaseră! Nu mai era băiatul acela năzdrăvan de altă dată; nu, acum stătea înaintea mea un bărbat mare și tânăr. El mi-a povestit că, la îndemnul medicului Duprat care din cauza bătrâneții s-a lăsat de practica sa, s-a stabilit în sat și acum, pe locurile dărâmurilor, ridicase o altă casă.

- Este o casă frumoasă, Leonie, mă asigură zâmbind.

Etienne rămase o săptămână bună la noi. Am trăit ore fericite știindu-ne cu toții în părtășia Mân-tuitorului nostru. El însuși ne legase laolaltă printr-o legătură care nu se putea rupe. Dar timpul a trecut și Etienne a plecat înapoi.

Dorința mea de a-mi revedea patria mă cuprinsese cu putere. În sfârșit veni și această zi dorită. Am plecat dis-de-dimineață cu trenul. Cum mai stră-luceau ochii lui Conrad care făcea prima sa călătorie cu trenul!

Am trecut pe lângă WeiBenburg, unde în multe locuri se vedeau cruci singuratice și monu-mente care aminteau de groaza zilelor trecute. Peste noapte am rămas în StraBburg. În următoarea dimi-neață trenul ne-a dus în apropierea orașului Voge- sen, până când am ajuns la Belfort, și apoi am mers cu o trăsură până în satul nostru. Le-am arătat pădu-rea în care a fost lovit domnul von Wertheim și mi- am acoperit fața cu mâinile pentru a-mi ascunde la-crimile, în timp ce Thekla le lăsa să curgă în voie. Curând am trecut Arie și numaidecât s-a văzut satul meu. Mă gândeam unde să găsim o gazdă potrivită și mă uitam spre soțul Theklei. Acesta zâmbi și-i făcu semn celui cu trăsura să tragă pe strada unde a fost cândva vila.

Cum îmi bătea inima! Prima mea privire se va opri desigur asupra dărâmurilor. Adâncită în gânduri, nici nu observasem cât de mult se schimba-se totul prin noile case construite. În sfârșit am ajuns la țintă! Dar - în loc de dărâmături, zări o casă nouă, o clădire arătoasă asemănătoare casei mele părin-țești, dar nu chiar așa mare. Poarta se deschise larg. Vechea fântână arteziană țâșnea strălucitor în lumina soarelui. Apoi apărură acea figură demnă de cinste ca-re îmi strigă:

Bine ați venit, domnișoară Leonie, în casa refăcută!

Recunoscusem numaidecât vocea prietenului nostru bătrân, a doctorului Duprat. Și după el îl zări pe Etienne. Mi se părea că visez. Am fost condusă în casă. După ce, mai târziu, m-am descărcat plângând în brațele prietenei mele Thekla, am rugat-o să-mi explice toate

aceste noutăți.

Privește această casă, la repararea căreia a dat și statul ceva, un mic semn al prețuirii noastre pentru dragostea ta jertfită și care ai arătat-o, în zile-le grele, bărbatului meu precum și fratelui meu. Ca-sa este proprietatea ta fără nici o datorie. Și am auzit că restul averii de la părinții tăi este destul de mare ca să-ți faci o viață liniștită. Îmi pare rău că ne vei părăsi în curând, căci Etienne...

Se opri imediat căci înroșirea mea îi arăta că înțelegeam despre ce este vorba. Da, am înțeles cu adevărat totul. Ea mă lăsă pentru un timp singură. Am îngenunchiat și am mulțumit Mântuitorului din toată inima mea.

Au trecut mai mult de trei ani de la ziua a- ceea, când am pășit de prima dată pragul casei celei noi. Înainte cu doi ani am întrebat dacă este voia Domnului să am aici locuința cuvenită. Din acea zi am intrat în legătura căsătoriei cu iubitul meu Etienne. Am trăit zile fericite împreună, mulțumiri fie aduse lui Dumnezeu! Micuța noastră Thekla are aproape un an și ne face bucurie deosebită. Prietenii noștri din Germania ne scriu deseori. Pentru luna viitoare ne-au înștiințat că o să ne viziteze. Etienne, singurul medic din împrejurimi, are o lucrare întin-să. Deseori îl conduc pe la casele săracilor și a bol-navilor. Coșulețul meu este văzut cu plăcere și golit cu mulțumire. Din păcate însă, se arată puțin interes pentru Cuvântul lui Dumnezeu, pe care îmi dau si-lința să-l dau mai departe în diferite feluri. Totuși nu mă las descurajată. Continui să dau mai departe să-mânța cu nădejdea că în cer se va vedea câte o roadă ascunsă.

Povestirea mea se termină aici. În întunericul mare al sufletului meu a venit lumina. Cu nici un chip nu vreau să uit de timpul acela greu din tinere-țea mea, căci în tot greul am cunoscut pe Mântuito-rul și Domnul meu. Numai Lui singur îi aparține în-chinarea mea, Lui, care a vindecat inima mamei me-le în raza minunatei Sale iubiri, care a cercetat duhul tatălui meu și l-a dus la lumina Sa, în prezența Sa, care L-a dus pe prietenul meu și învățător și care, ca Păstorul cel Bun, a adăugat și pe Barbe la turma Lui. Da, pe El îl preamăresc. Ce ne va aduce viitorul? Știm că niciodată nu ne va părăsi în iubirea Sa. Și curând El va reveni pentru a ne lua la El. Atunci îl vom vedea. Ce va fi atunci! Lui să-I fie adusă toată lauda, cinstea și închinarea!